

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ
KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Zastavení exekuce

Monika Šmejkalová

Plzeň 2024

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Monika ŠMEJKALOVÁ**
Osobní číslo: **R19M0396P**
Studijní program: **M0421A220004 Právo a právní věda**
Téma práce: **Zastavení exekuce**
Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Základní terminologie
3. Právní úprava
4. Návrh na zastavení exekuce
5. Obecné důvody zastavení exekuce dle OSŘ
6. Některé zvláštní důvody zastavení exekuce
7. Milostivé léto
8. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

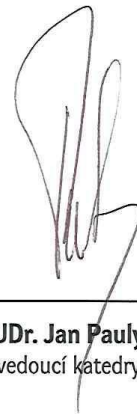
Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jitka Wolfová**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2023

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma „Zastavení exekuce“ zpracovala samostatně, a že jsem řádně citovala prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Ve Strakonících dne 26.03.2024

.....

Monika Šmejkalová

Poděkování

„Tímto bych chtěla poděkovat své vedoucí práce JUDr. Jitce Wolfové za cenné rady při psaní této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině za neustálou podporu nejen během studia.“

Seznam použitých zkratk

LZPS – Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

EŘ – zákon č. 120/2001 Sb. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

EP – Zákon č. 233/1995 Z. z., Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

DŘ – zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

SŘ – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

NŘ – zákon č. 358/1992 Sb., zákon České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád),

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

ZŘS – zákon č. 292/2013 S., o zvláštních řízeních soudních

SJM – společné jmění manželů

Exekutorský tarif – vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem

DPH – daň z přidané hodnoty

Pozn.: Pro lepší přehlednost jsou zkratky jednou vysvětleny i v samotném textu.

Obsah

Úvod	1
1 Základní terminologie	3
1.1 Exekuce a exekuční řízení vs. výkon rozhodnutí a vykonávací řízení....	3
1.2 Exekuce vs. exekuční řízení	5
1.3 Zastavení exekuce vs. zastavení exekučního řízení	6
1.4 Zastavení výkonu rozhodnutí vs. zastavení řízení o výkonu rozhodnutí	6
2 Právní úprava	8
2.1 Tuzemská právní úprava	8
2.2 Daňové a správní exekuce	9
2.3 Evropská právní úprava	9
2.4 Mezinárodně právní úprava	10
3 Obecné důvody zastavení exekuce dle OSŘ	11
3.1 § 268 odst. 1 písm. a) OSŘ	11
3.2 § 268 odst. 1 písm. b) OSŘ	13
3.3 § 268 odst. 1 písm. c) OSŘ	15
3.4 § 268 odst. 1 písm. d) OSŘ	16
3.5 § 268 odst. 1 písm. e) OSŘ	18
3.6 § 268 odst. 1 písm. f) OSŘ	20
3.6.1 Vyškrtnutí věci ze soupisu	21
3.7 § 268 odst. 1 písm. g) OSŘ	21
3.8 § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ	23
4 Některé zvláštní důvody zastavení exekuce	28
4.1 Bagatelní exekuce	28
4.1.1 Okruh a předmět řízení	28
4.1.2 Výjimky	29
4.1.3 Výzva ke složení zálohy na náklady exekuce	30
4.1.4 Náhrada náležití oprávněnému	31
4.1.5 Náhrada nákladů náležití exekutorovi	31
4.1.6 Zastavení exekuce	32
4.1.7 Statistika	33
4.2 Bezvýsledné exekuce	34
4.2.1 Okruh řízení	34
4.2.2 Návrh	35
4.2.3 Výzva oprávněnému k vyjádření a složení zálohy	35
4.2.4 Zproštění oprávněného od složení zálohy	36

4.2.5	Další vedení exekuce	37
4.2.6	Náklady exekuce	39
4.2.7	Náhrada nákladů náležící exekutorovi	39
4.2.8	Zastavení exekuce	42
4.2.9	Zastavenie starej exekúcie	42
4.3	Milostivé léto	43
4.4	Milostivé léto I	43
4.4.1	Podmínky	44
4.4.2	Subjekty	45
4.4.3	Okruh řízení	45
4.4.4	Výjimky	46
4.4.5	Náhrada nákladů náležící exekutorovi	46
4.4.6	Soukromoprávní oprávněný	46
4.5	Milostivé léto II	47
4.5.1	Zpřesnění sporných otázek	47
4.5.2	Zásadní změny	48
4.5.3	Podmínky	48
4.5.4	Žádost povinného jako podmínka k zahájení postupu	49
4.5.5	Žádost o sdělení výše částky	50
4.5.6	Jistina a příslušenství dle úpravy milostivého léta II	50
4.5.7	Splnění podmínek	51
4.5.8	Náhrada nákladů náležející oprávněnému	52
4.5.9	Náhrada nákladů náležející exekutorovi	52
4.6	Milostivé léto III	53
4.6.1	Pojem daní	53
4.6.2	Mimořádný zánik určeného příslušenství daně odpuštěním	54
4.6.3	Mimořádný zánik některých nedoplatků na dani a na příslušenství daně	55
5	Návrh na zastavení exekuce	56
5.1	Lhůty k podání návrhu na zastavení exekuce	56
5.2	Obsah návrhu	57
5.3	Postup exekutora	58
5.4	Návrh na zastavení exekuce podaný manželem povinného	59
5.5	Nesložení přiměřené zálohy na náklady exekuce	60
6	Aktuální problematika související se zastavováním exekucí	61
6.1	Znovu zastavení exekuce	61

6.2	Milostivé léto IV	62
Závěr.....		64
Použité zdroje		66
Resumé		72

Úvod

Zastavení exekucí je jedním z klíčových prvků v oblasti práva, jenž má významný dopad na životy jednotlivců. Tento proces zahrnuje celou řadu právních aspektů a procesních postupů, které jsou nezbytné k účinné ochraně práv a zájmů nejen oprávněných, ale také povinných. Ve své práci se zaměřuji na problematiku zastavování exekucí s ohledem na obecné důvody zakotvené v občanském soudním řádu a některé zvláštní důvody.

Diplomová práce je členěna na šest kapitol dále rozdělených na jednotlivé podkapitoly. Práce postupuje systematicky – od obecného ke zvláštnímu, následuje procesní podání návrhu na zastavení exekuce. První kapitola se věnuje definicím klíčových pojmů a rozlišení terminologie v této oblasti. Exekuce a exekuční řízení jsou často v odborné i neodborné literatuře zaměňovány nebo užívány jako synonyma, ačkoli mezi nimi existují zásadní rozdíly, které je důležité si uvědomit. Obdobně je nutné rozlišovat mezi exekucí a exekučním řízením a porozumět významu zastavení exekuce a zastavení exekučního řízení. Tato kapitola poskytuje základ pro pochopení následující problematiky. Druhá kapitola se detailněji zaměřuje na právní úpravu zastavování exekucí. Nejprve jsou vymezeny základní právní prameny platné a účinné na našem území. Dále jsou vytyčeny základní specifika týkající se daňových a správních exekucí, jež jsou vedeny odlišným způsobem než exekuce soudní vedené soudním exekutorem. Stejně tak se práce zaměřuje na nejvýznamnější evropskou a mezinárodní právní úpravu. Třetí kapitola se věnuje již konkrétním důvodům zastavení exekucí dle občanského soudního řádu. Práce rozebírá a zkoumá jednotlivé ustanovení, jež stanovují případy, ve kterých může být exekuce zastavena. Jedná se prakticky o jedinou možnost povinného, jak se před exekucí chránit. Čtvrtá kapitola blíže představuje některé z mnoha zvláštních důvodů vedoucích k zastavení exekuce. Tyto důvody jsou v právním řádu poměrně roztržštěné. Některé lze nalézt přímo v občanském soudním řádu, exekučním řádu, ale také v samostatných zákonech. Vzhledem k jejich nemalému množství se zaměří především na ty nejnovější, jako je zastavování bagatelních a bezvýsledných exekucí a milostivé léto. Kapitola pátá blíže popíše procesní podání návrhu na zastavení exekuce, aktivní legitimaci a v neposlední řadě postup soudního exekutora. V závěrečné šesté kapitole jsou uvedeny aktuální problémy spojené se zastavováním exekucí.

Práce si klade za cíl zejména poskytnout ucelený pohled na stále diskutovanou problematiku zastavování exekucí. Zastavení exekucí je téma, které v posledních letech nabývá stále většího významu a aktuálnosti v rámci společnosti. Exekuce představuje proces, skrz nějž se vymáhají plnění, jež nebyly splněny dobrovolně na základě exekučního titulu. Exekuce, zatímco chrání oprávněné, může mít značný dopad na životy jednotlivých povinných i jejich rodin. Nejdůležitější ochranou povinných proti exekucím vedených neoprávněně nebo proti nepřipustným exekucím je zastavení exekuce a možnost povinných podat návrh na zastavení exekuce.

1 Základní terminologie

1.1 Exekuce a exekuční řízení vs. výkon rozhodnutí a vykonávací řízení

K odlišení pojmů „exekuce“ a „výkon rozhodnutí“ došlo na základě přijetí zákona č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „EŘ“), jímž byl do praxe zaveden systém dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí.¹ Tyto dva systémy nesou celou řadu společných rysů. Oba představují druhou fázi civilního procesu, která může a nemusí následovat po řízení nalézacím, během něhož soud právo nalézá, tedy vysloví, co je právem v konkrétně dané věci a stanoví, jaké povinnosti účastníkům budou plynout. Jestliže soud stanoví povinnost plnit, poskytne účastníkům lhůtu. Nepřistoupí-li účastník k dobrovolnému plnění, poté může následovat řízení vykonávací.² Dalším společným znakem je dispoziční princip, jenž ovládá vykonávací řízení, náležící zpravidla do rukou oprávněného, z čehož plyne, že exekuce i výkon rozhodnutí jsou řízeními návrhovými.³ Exekucí (tedy i výkonem rozhodnutí) rozumíme faktické uspokojení určitého nároku, vzniklého na základě vykonatelného rozhodnutí soudu (popřípadě jiného státního orgánu⁴), přičemž k jeho dobrovolnému plnění ze strany povinného nedošlo, čímž následně bude nutné přejít k donucujícím prostředkům státní moci.⁵ Lhůta k dobrovolnému plnění se jinak označuje jako tzv. pariční lhůta.

Vykonávací řízení je klíčovým aspektem civilního procesu, neboť zajišťuje základní právo na soudní a jinou právní ochranu. Zejména tím umožňuje jednotlivcům domáhat se stanoveným postupem svého práva u soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu, jak je deklarováno v listině základních práv a svobod (dále jen „LZPS“)⁶

¹ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C.H. Beck, 2015. Academia iuris, s. 5.

² WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges. Student. 2022, s. 17.

³ ŠTEVČEK, Marek. § 251 [Návrh na soudní výkon rozhodnutí]. In: LAVICKÝ, Petr; ŠTEVČEK, Marek; ADAMOVÁ, Hana; DÁVID, Radovan; DOBROVOLNÁ, Eva et al. *Občanský soudní řád (§ 251 až 376). Exekuční řád. Exekuční právo. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 2.

⁴ Například daňové či správní řízení

⁵ MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního: Exekuční právo*. Praha: C.H. Beck, 1998, s. 5.

⁶ Dle čl. 36 odst. 1 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Ačkoli se o exekuci a soudním výkonu rozhodnutí mluví jako o synonymech a do určitého hlediska se o synonyma skutečně jedná⁷, najdeme mnoho zásadních rozdílů, dle kterých je možné systémy oddělit. Samozřejmě je důležité upozornit, že oba systémy jsou postaveny sobě navenek a uskutečňují se paralelně.⁸ Případný střet probíhajících exekucí⁹ upravuje zákon č. 119/2001 Sb., zákon, kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.

První zásadní odlišnost lze spatřit již při zahájení řízení. U zahájení výkonu rozhodnutí musí oprávněný v návrhu specifikovat konkrétní způsob provedení výkonu a k tomu další nezbytné náležitosti, jako je plátce mzdy, číslo účtu peněžního ústavu, důvod pohledávky a další. Zatímco v případě exekuce vedené soudním exekutorem bude způsob vybírat exekutor sám. Vybere-li oprávněný v rámci výkonu rozhodnutí způsob provedení, jež není dostačující, další způsob soud již neprovádí. V případě výkonu rozhodnutí vydává soud v rámci vedení řízení usnesení, zatímco exekutor vydá exekuční příkaz. Lišit se mohou i v některých způsobech peněžitého a nepeněžitého plnění. Pouze exekutor je oprávněn provést exekuci pozastavením řídicího oprávnění.¹⁰ Naopak soudní výkon rozhodnutí slouží jako jediná a výlučná cesta pro vymožení rozhodnutí vydaná ve věcech ochrany proti domácímu násilí (viz § 492 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních – dále jen „ZŘS“), ve věcech týkajících se péče soudu o nezletilé (s výjimkou rozhodnutí o výživném na nezletilé dítě) i ve věcech mezinárodních únosů nezletilých dětí (viz § 478 a násl. ZŘS) atd.¹¹

Výkon rozhodnutí je normativně upraven v části šesté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“) probíhat bude před soudem, exekuce se bude řídit ustanoveními EŘ a probíhat bude před soudním exekutorem, který požádal exekuční soud o pověření, jemuž soud vyhověl.¹²

⁷ Pojem „exekuce“ pochází z lat. slova a obecně znamená „výkon“

⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C.H. Beck, 2015. Academia iuris, s. 5.

⁹ Zákon upravuje střet exekucí nařízených soudem, správcem daně, orgánem veřejné správy a soudního exekutora, jsou-li současně postiženy totožné věci, práva či jiné majetkové hodnoty - § 1 zákona č. 119/2001 Sb.

¹⁰ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi, s. 43.

¹¹ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges. Student. 2022, s. 62.

¹² Srov. § 43a zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

Rozhodne-li se oprávněný vymáhat exekuční titul prostřednictvím exekuce, volba soudního exekutora je pouze na něm. V současné době není v tuzemském právním řádu uzákoněna právní úprava místní příslušnosti. Novelizací zákona č. 233/1995 Z.z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (dále jen „EP“), došlo k zavedení principu místní příslušnosti na Slovensku. K udělení pověření na vykonání exekuce a k přidělení věci je kauzálně příslušný pouze Okresný súd Banská Bystrica.¹³ EP zahrnuje i úpravu případů, v nichž je proti jednomu povinnému zahájeno několik exekucí. Zákon neumožňuje vést exekuci u více exekutorů; soud přiřadí exekuci exekutorovi, kterému již jednou pověření pro stejného povinného bylo přiděleno.¹⁴ Obdobnou úpravu v naší legislativě zatím nenajdeme. V praxi tento nedostatek může vést ke značné neefektivitě řízení, zejména s ohledem na vzniklé náklady i samotné zjišťování dluhů či jejich výše, neboť proti jednomu povinnému může být vedeno hned několik exekučních řízení zároveň, která jsou vedena u více exekutorů působících v různých částech republiky. Pokud by došlo k zavedení obdobného principu i u nás, mohlo by dojít k vyrovnanějšímu rozložení práce mezi jednotlivé exekutorské úřady. Některé by tak nebyly přetížené, zatímco jiné by mohly získat práce více, což by snížilo určitou potřebu konkurence mezi nimi.

1.2 Exekuce vs. exekuční řízení

Výše jsme vysvětlili, jaký je rozdíl mezi exekucí, exekučním řízením a výkonem rozhodnutí i vykonávacím řízením. Dále bude uveden rozdíl mezi exekucí a exekučním řízením.

Exekuce je součástí exekučního řízení. Po zahájení exekučního řízení dochází ke vzniku procesního vztahu, na jehož jedné straně stojí oprávněný a na straně druhé nalezneme exekutora a exekuční soud. Okamžik zahájení exekučního řízení je vázán na doručení exekučního návrhu exekutorovi, jenž má podle návrhu exekuci vést, zatímco k zahájení exekuce dochází až vydáním prvního

¹³ Dle § 49 a § 55 zákona č. 233/1995 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

¹⁴ Dle § 55 odst. 4 zákona č. 233/1995 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

exekučního příkazu spojeného s následným postihem majetku povinného či jeho manžela.¹⁵

1.3 Zastavení exekuce vs. zastavení exekučního řízení

Je na místě od sebe navzájem odlišit i institut zastavení exekuce a zastavení exekučního řízení, neboť se jedná o dva právní pojmy.

V případě exekuce se jedná o zastavení z některého z obecných důvodů, jak jsou vymezeny v ustanovení § 268 odst. 1 OSŘ, či některého ze zvláštních důvodů ve spojitosti s ustanovením § 55 EŘ a dalšími i nově vznikajícími instituty, jako je milostivé léto, zastavování bagatelních exekucí či exekucí bezvýznamných apod. Zastavení exekučního řízení nastává v důsledku existence nedostatku podmínek řízení, o takovou podmínku se bude jednat například v situaci, kdy povinný zemře ještě před podáním exekučního návrhu, nelze vést exekuci s někým, kdo již neexistuje, ani nelze rozhodnout o procesním nástupnictví před zahájením exekučního řízení (chybějící podmínky řízení jsou definovány v § 104 OSŘ).¹⁶

V exekučním řízení činí soudní exekutor úkony, které v řízení o výkon rozhodnutí přísluší soudu prvního stupně.¹⁷ Zásadně pouze jemu jsou svěřena některá rozhodovací oprávnění a postavení srovnatelná s oprávněním a postavením soudu. Mezi těmito rozhodovacími oprávněními nalezneme i pravomoc posuzovat, zda může exekuční řízení pokračovat, jestliže účastník ztratí po zahájení způsobilost být účastníkem ještě před pravomocným skončením (viz § 107 odst. 1 OSŘ), stejně je tomu i při rozhodování o pokračování, neumožňuje-li to povaha věci (viz § 107 odst. 5 OSŘ). O zastavení exekučního řízení je tedy oprávněn rozhodnout pouze soudní exekutor, o zastavení řízení je oprávněn rozhodnout soudní exekutor i exekuční soud.¹⁸

1.4 Zastavení výkonu rozhodnutí vs. zastavení řízení o výkonu rozhodnutí

Rozdíly nalezneme také mezi instituty „zastavení výkonu rozhodnutí“ a „zastavení řízení o výkonu rozhodnutí“, které může nastat pouze ve fázi

¹⁵ SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H. Beck, 2020, s. 1-3.

¹⁶ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 506.

¹⁷ Dle § 55b odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. srpna 2016, sp. zn. 20 Cdo 1914/2016.

před samotným nařízením výkonu, zatímco k zastavení výkonu rozhodnutí může dojít v průběhu celého řízení, a to i hned po nařízení výkonu nebo i po právní moci nařízení výkonu, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá.¹⁹

I v účincích, které tyto instituty vyvolávají, budou patrné rozdíly. Zastavení výkonu rozhodnutí má za následek zastavení nařízeného výkonu, který nadále pokračovat nebude. Další účinek spočívá v tom, že zastavení výkonu rozhodnutí nezruší již existující rozhodnutí (exekuční titul) a z velké části neruší ani rozhodnutí dříve vydaná v průběhu řízení. Zpravidla také neruší dosud provedené úkony, ale další kroky směřující k provedení se již provádět nebudou.²⁰

¹⁹ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice, s. 397.

²⁰ Tamtéž

2 Právní úprava

2.1 Tuzemská právní úprava

Základním právním dokumentem s nejvyšší právní silou, jenž je exekuční řízení povinné dodržovat a řídit se jím, je Ústava České republiky²¹ společně s Listinou základních práv a svobod. LZPS zakotvuje především právo na soudní a jinou právní ochranu, zdůrazněno především v článku 36 LZPS. Listina, konkrétně v článku 11 LZPS, upevňuje taktéž právo na ochranu majetku, které se zejména uplatňuje v souvislosti se samotným institutem zastavení exekuce. Tento institut slouží k obraně povinného proti nadále nepotřebné exekuci, například v případě, kdy dluh byl po vydání rozhodnutí již uhrazen.

Obecně můžeme říci, že právní zakotvení exekučního řízení je roztrženo a není upraveno v žádném komplexním předpisu. V našem právním řádu je právní úprava obsažena především v EŘ a šesté části OSŘ. Vztah mezi těmito dvěma právními předpisy je založen na principu *lex specialis derogat legi generali*. Normativně je princip zakotven v § 52 odst. 1 EŘ. Z toho vyplývá, že ustanovení OSŘ, vztahující se k výkonu rozhodnutí (a případně i další relevantní ustanovení), se aplikují, jestliže EŘ nestanoví jinak, nebo v případě, kdy EŘ neobsahuje konkrétní právní regulaci dané situace. V některých případech EŘ přímo odkazuje na právní normy obsažené v OSŘ, jedná se například o ustanovení § 60, § 65, § 69, § 71 a § 73 EŘ.²² I nadále budou důležitou roli zastávat taktéž výkladová stanoviska k výkonu rozhodnutí dle OSŘ.

S činností soudního exekutora souvisí další právní předpisy:

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích,
- zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí,
- vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti,
- vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem,

²¹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., přijat Českou národní radou 16. prosince 1992 a publikován v české Sbírce zákonů.

²² WOLFOVÁ, Jitka a ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 59.

- vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí²³
- a další.

2.2 Daňové a správní exekuce

Exekuce nemusí vždy probíhat pouze v rámci EŘ a OSŘ, jež jsou součástí civilního procesu. Poté budou mimo civilní proces stát všechna další taková řízení, jež vychází z jiných než občanskoprávních vztahů, ačkoli sledují stejný účel.²⁴ Vymáhání exekučních titulů může provádět také správce daně dle zákona č. 280/2009 Sb., zákon daňový řád (dále jen „DŘ“), a také orgán veřejné správy dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „SŘ“).²⁵ Daňová exekuce se vykonává na základě exekučního titulu, jímž může být výkaz nedoplatků zjištěný z údajů evidence daní, vykonatelné rozhodnutí, kterým bylo stanoveno peněžité plnění, nebo vykonatelný zajišťovací příkaz.²⁶ Exekučním titulem pro správní exekuci, na jehož základě se vydává exekuční výzva nebo exekuční příkaz, je vykonatelné rozhodnutí uvedené v § 74 SŘ nebo vykonatelný smír v § 141 odst. 8.²⁷

2.3 Evropská právní úprava

V oblasti evropského civilního procesu vycházíme primárně z úpravy sekundárního unijního práva a jeho aktů, spočívajících v nařízeních, jejichž účelem je zajistit jednotné užití právních předpisů v rámci EU. Nařízení jsou právním nástrojem, který je pro státy přímo závazný. Jedná se například o:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 805/2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky

²³ WOLFOVÁ, Jitka a ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 58.

²⁴ KURKA, Vladimír a DRÁPAL, Ljubomír. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha: Linde, 2004, s. 11.

²⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice, s. 379.

²⁶ Viz § 176 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

²⁷ Dle § 104 zákona č. 500/2004, správní řád.

Obě výše zmíněná nařízení se vztahují na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu a nevztahují se na zejména na daňové, celní či správní věci a ani na odpovědnost státu za opominutí při výkonu státní moci.²⁸

2.4 Mezinárodně právní úprava

V mezinárodním civilním procesu přikládáme zásadní význam normám obsaženým v zákoně č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, stejně jako dvoustranným či vícestranným mezinárodním smlouvám, uzavíraným mezi konkrétními státy navzájem. Tento zákon a mezinárodní smlouvy tvoří základní právní úpravu na mezinárodní úrovni.²⁹

²⁸ čl. 1 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 a čl. 2 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 805/2004.

²⁹ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C.H. Beck, 2015. Academia iuris, s. 4.

3 Obecné důvody zastavení exekuce dle OSŘ

Obecné důvody jsou upraveny v § 268 odst. 1 OSŘ, jedná se tak o univerzální ustanovení, které se užije nejen pro zastavení výkonu rozhodnutí, ale také pro soudní exekuce. Exekuce musí být zastavena, je-li dán některý z důvodů uvedených právě v univerzálním ustanovení § 268 odst. 1.

V § 268 odst. 1 OSŘ je uvedeno celkem osm důvodů, pro které je možné exekuci zastavit. Důvody a) až g) jsou formulovány konkrétně, zatímco důvod uvedený pod písmenem h) má obecný charakter a umožňuje zastavit exekuci i v jiných závažných a předem těžko předvídatelných a specifikovaných situacích.³⁰

Pro všechny důvody vyjmenované v § 268 odst. 1 OSŘ společně platí, že usnesení o zastavení exekuce je vykonatelné doručením. Od nynějška jsou soud a osoby pověřené prováděním exekuce povinny pozastavit další kroky v exekuci, bez ohledu na zbylé dosud neprovedené úkony.³¹

3.1 § 268 odst. 1 písm. a) OSŘ

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

a) byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným;“³²

Ustanovení upravuje situace, kdy exekuční titul není vykonatelný v okamžiku podání exekučního návrhu. Aby mohl být exekuční titul vykonatelný, musí splňovat podmínky formální a materiální vykonatelnosti, tedy jestliže se tak nestalo a řízení i nadále probíhá, je to důvodem pro zastavení, a to i bez návrhu v každém stadiu řízení.

Pro začátek je nutné uvést, ke kterému okamžiku se bude slovo „dosud“ vztahovat. Půjde o okamžik, kdy soud rozhodoval o nařízení exekuce a nikoli o den rozhodování soudu o návrhu povinného na zastavení exekuce.³³

Dle JUDr. Karla Svobody, Ph.D. lze materiální vykonatelnost vnímat v užším a širším smyslu. V užším slova smyslu mluvíme o nutnosti vymezit konkrétní povinnost, která má být vynucena, a to tak, aby všechny tyto skutečnosti byly objektivně zřejmé. Aby mohl být exekuční titul po stránce materiální

³⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 17. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 3216/14–1.

³¹ RAŠOVSKÁ, Ilona. *Jak být úspěšný v exekuci, aneb, Základní cesta exekutora: praktická příručka pro exekutory*. Praha: Orac, 2002. Knihovnička Orac, s. 25.

³² § 268 odst. 1 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

³³ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. února 2006, sp. zn. 19Co 144/2006.

vykonatelný, musí být zřejmé, že uloženou povinnost lze vykonat z některého zákonem předpokládaného způsobu provedení exekuce, dále musí být vymezena osoba povinného a oprávněného. Důležitou náležitostí je jednoznačně stanovená lhůta pro plnění. Takto je vymezena materiální vykonatelnost v širším smyslu.³⁴ Podmínky materiální vykonatelnosti jsou vymezeny v § 261a OSŘ, které se užije přiměřené i pro exekuční řízení, ve spojení s § 40 EŘ.

Aby mohl být exekuční titul formálně vykonatelný, musí mít zákonem požadované vlastnosti (obsah, původ a předpoklady výkonu stanovené zákonem nebo exekučním titulem). V obsahu a původu můžeme nalézt určité odlišnosti dle typu exekučního titulu. Formální vykonatelnost můžeme rozlišit na stránku formálně-obsahovou, kdy exekuční titul bude mít všechny náležitosti veřejné listiny, a na stránku procesně-časovou, která je splněna ve chvíli, kdy nastala procesní skutečnost, na jejímž základě nabývá exekuční titul vykonatelnosti.³⁵ Potvrzením o vykonatelnosti opatří exekuční titul vydávající orgán, u smírů a dohod orgán schvalující, jak je uvedeno v § 41 EŘ.

Zastavovací důvod výše uvedený se užije za třech následujících okolností:

- oprávněný disponuje exekučním titulem, který do doby zahájení exekučního řízení není způsobilý stát se vykonatelným, ačkoli k tomu predispozice má
- exekuční titul vykonatelnost pozbyl dříve, než byl oprávněným podán exekuční návrh (pokud nastaly před zahájením exekučního řízení)
- oprávněný podá exekuční návrh na základě vykonatelného exekučního titulu, který nikdy ani neexistoval³⁶

Tento důvod pro zastavení exekuce však není použitelný tehdy, došlo-li k odložení vykonatelnosti exekučního titulu, neboť rozhodnutí, které již dříve

³⁴ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 211-214.

³⁵ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 217-218.

³⁶ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 478-479.

získalo svou vykonatelnost, ji nemůže ztratit, naopak si tuto vlastnost stále zachovává.³⁷

Důvodem pro podání návrhu na odklad exekuce u exekutora, který ji vede dle § 54 odst. 5 EŘ, je i samotný odklad vykonatelnosti exekučního titulu, přičemž následně exekutor nebo exekuční soud odloží provedení exekuce do doby pravomocného skončení řízení, kde soud o odložení vykonatelnosti exekučního titulu rozhodne.

Pokud se týká důvodů zastavení exekuce pod písmeny a), b) a h) v ustanovení § 268 odst. 1 OSŘ, jedná se o prioritní důvody, jež mají přednost před zastavením na návrh oprávněného dle § 268 odst. 1 písm. c) OSŘ, a tedy před neprioritním důvodem. Spočívá to v tom, že poslední jmenovaný důvod nemůže být upřednostněn, jelikož k zastavení dochází až *ex nunc* (od nyníška), jsou-li splněny podmínky k zastavení dle jiného důvodu.³⁸ Zastaví-li se exekuce dle § 268 odst. 1 písm. a) nebo b) OSŘ, nevyžaduje se, aby rozhodnutí výslovně obsahovalo zmínku o tom, že k účinkům zastavení dochází *ex tunc* (od samého počátku), když toto plyne ze samotné podstaty důvodu pro zastavení.³⁹

3.2 § 268 odst. 1 písm. b) OSŘ

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

b) rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným;“⁴⁰

Zvolit postup pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. b) OSŘ musíme, pokud vykonatelné rozhodnutí, na jehož základě bylo zahájeno exekuční řízení, ztratilo v průběhu tohoto řízení svou vykonatelnost tím, že bylo pravomocně zrušeno. Pouze zákonem upraveným postupem může být vykonatelné rozhodnutí zrušeno nebo se stane neúčinným, kdy po formální stránce zůstává i nadále platné, avšak je nezpůsobilým podkladem k vymožení jím uložené povinnosti a nadále

³⁷ LEVÝ, Jiří. § 268 [Zastavení výkonu rozhodnutí]. In: SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří; BÍLÝ, Martin et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony, s. 1283.

³⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 29. září 2021, sp. zn. III ÚS 1536/21-1.

³⁹ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 194.

⁴⁰ § 268 odst. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

účastníky řízení nezavazuje. Neúčinnost nastává jen ze zákona, nebo v důsledku jiných zákonem předvídaných skutečností.⁴¹

Aby mohlo dojít k zastavení exekuce tímto způsobem (i bez návrhu), exekuční titul musí být výslovně a pravomocně zrušen rozhodnutím až po nařízení exekuce, které je původnímu dle zákona postaveno na roveň a nahrazuje jej. Ke zrušení podkladového rozhodnutí může dojít například zrušením pravomocného rozhodnutí dovolacím soudem, zrušením předběžně vykonatelného rozsudku odvolacím soudem nebo zrušením usnesení o schválení smíru a další.⁴²

Právní událost způsobující neúčinnost rozhodnutí může spočívat v procesní povaze (např. předběžné opatření zaniklo z důvodu dle § 77 OSŘ) nebo v hmotněprávní (např. nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství, neboť rozvod je dle hmotného práva důvodem pro neúčinnost exekučního titulu, jímž může být rozsudek o úpravě výživného mezi manželi).⁴³ Pokud máme exekuční titul, kterým byla uložena povinnost, jež je vázána na rozvazovací podmínku dle § 548 OZ nebo na omezení právního jednání konečnou dobou dle § 550 větou druhou OZ, jedná se o zánik práva přiznaného exekučním titulem po jeho vydání, uplatní se tak nikoli § 268 odst. 1 písm. b), ale exekuce se zastaví dle § 268 odst. 1 písm. g).⁴⁴

Byla-li by neúčinnost exekučního titulu zjevná již při samotném rozhodování o nařízení exekuce, je soud povinen rozhodnout o zamítnutí návrhu na nařízení exekučního řízení; nemělo by tedy docházet k okamžitému zastavení exekuce ihned po zahájení řízení.⁴⁵ Takový postup je v rozporu s rozumným a praktickým exekučním řízením, jak opakovaně dovozuje Nejvyšší soud. Neúčinný exekuční titul nemůže být obecně způsobilým titulem, na jehož základě by mohla být nařízena a prováděna exekuce.⁴⁶

⁴¹ LEVÝ, Jiří. § 268 [Zastavení výkonu rozhodnutí]. In: SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří; BÍLÝ, Martin et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony, s. 1284.

⁴² TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 162.

⁴³ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty, s. 231-232 a 234.

⁴⁴ LEVÝ, Jiří. § 268 [Zastavení výkonu rozhodnutí]. In: SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří; BÍLÝ, Martin et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony, s. 1285.

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2010, sp. zn. 20 Cdo 3016/2008.

⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. října 2010, sp. zn. 20 Cdo 4958/2008.

3.3 § 268 odst. 1 písm. c) OSŘ

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

c) zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení;“⁴⁷

Exekuční řízení je ovládáno zásadou dispoziční, náležící primárně do rukou oprávněného. Projevem této zásady je mimo jiné i možnost, aby sám oprávněný, jenž podal exekuční návrh, navrhl také zastavení exekuce.

Důvod uvedený pod § 268 odst. 1 písm. c) OSŘ dává oprávněnému možnost podat návrh na zastavení exekuce v rozsahu vymáhání jeho pohledávky a jejího příslušenství. Pokud se ovšem jedná o náklady exekuce vzniklé soudnímu exekutorovi, v tomto rozsahu se dispoziční právo oprávněného omezuje tak, že exekuce nemůže být zastavena v plném rozsahu, jestliže vymáhané náklady exekuce nebyly uhrazeny⁴⁸. Exekučnímu soudu ale nebrání nic v tom, aby exekuci zastavil pouze částečně a ve zbylé části pro náhradu nákladů ponechal exekuci v běhu. Je ponecháno na exekutorovi, aby se rozhodl, zda bude souhlasit s možností neuhrazených nákladů exekuce a sám následně v zastavovacím usnesení rozhodl o povinnosti zaplatit náklady exekuce.⁴⁹

Abyste mohl oprávněný navrhnout zastavení exekuce, není povinností oprávněného k návrhu připojit konkrétní důvod. Takový návrh může učinit kdykoli po vydání pověření exekutora k vedení příslušné exekuce, a to bez souhlasu povinného. Postoj povinného a důvody pro zastavení exekuce mohou mít význam pouze tehdy, rozhoduje-li se o náhradě nákladů mezi účastníky. Exekuční soud je povinen *ex officio* zkoumat, zda již exekuce dříve nebyla úspěšně skončena úspěšným a úplným vynucením vymáhaných povinností, včetně náhrady nákladů.⁵⁰

Shledá-li exekutor nebo exekuční soud v návrhu oprávněného důvody, které by odůvodňovaly použití jiného zastavovacího důvodu z § 268 odst. 1 písm. a), b) a d) až h) OSŘ, musí exekuci zastavit právě z toho důvodu, který je v něm

⁴⁷ § 268 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

⁴⁸ § 55a zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů – *Soud exekuci na návrh účastníků nezastaví, nejsou-li zaplacený náklady exekuce.*

⁴⁹ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 479-480.

⁵⁰ KASÍKOVÁ, Martina. § 55 [Zastavení exekuce]. In: KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 475.

spatřován exekutorem nebo exekučním soudem. Jestliže by nebyl takovýto postup zvolen, povinný by se následně mohl bránit svým návrhem na zastavení exekuce z jiného důvodu pro něj příznivějšího, ačkoli by exekuce jednou již výslovně zastavena byla.⁵¹

Může nastat také situace, kdy se povinný i přesto, že exekuce byla již jednou výslovně zastavena na návrh oprávněného dle § 268 odst. 1 písm. c) tím, že byla pohledávka zcela vymožena (včetně nákladů exekuce), domáhal nového zastavení exekuce, neboť byla ze strany oprávněného již od počátku vedena neoprávněně. Soud je povinen chránit zájmy nejen oprávněných, ale také zájmy povinných, vyjde-li dodatečně najevo, že exekuce byla již od samého počátku vedena neoprávněně.⁵²

Běžně se v soudní praxi ve výrokové části rozhodnutí nevypisují konkrétní částky, ve kterých se exekuce zastavuje, nýbrž pouze to, že se exekuce zastavuje. Původ nalezneme v účincích podání návrhu, jež nastávají *ex nunc* – k okamžiku podání, není ani vyloučeno, aby nastaly den po podání návrhu, k němuž se oprávněný zastavení domáhá a toto je uvedeno v usnesení o zastavení exekuce. Zastavení totiž může proběhnout jen do výše plnění, jež nebyla exekucí dosud vymožena.⁵³

3.4 § 268 odst. 1 písm. d) OSŘ

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

d) výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a 322 vyloučeny nebo majetek, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit;“⁵⁴

Upravený postup je aplikovatelný pouze při realizaci exekuce prostřednictvím prodeje movitých a nemovitých věcí. Z užití této úpravy jsou vyloučeny věci uvedené v § 321 a 322 OSŘ. Soud se při svém rozhodnutí musí vždy pečlivě zabývat otázkou, zda se bude jednat v konkrétních případech o věci vyloučené z exekuce nebo o majetek, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit.

⁵¹ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 238.

⁵² Nález Ústavního soudu ze dne 29. září 2021, sp. zn. III. ÚS 1536/21.

⁵³ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 239.

⁵⁴ § 268 odst. 1 písm. d) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Ustanovení § 321 OSŘ obsahuje stanovisko určující pravidlo pro výkon rozhodnutí (ve spojení s § 52 odst. 1 EŘ taktéž pro exekuce), v němž nemohou být postiženy věci, jejichž prodej je zakázán na základě zvláštních předpisů, nebo které výkonu rozhodnutí (tedy i exekuci) dle zvláštních předpisů nepodléhají. Nalezneme zde základní dělení věci na *res in commercium* (věci obchodovatelné) a *res extra commercium* (věci neobchodovatelné), jehož výkladem se blíže zabývá úprava hmotněprávní, jakožto i dělení věcí na movité, resp. nemovité. Do úpravy soukromoprávní proniká právo veřejné zejména v otázce nabytí vlastnického práva k určitým věcem, které jsou vyňaty z právního obchodu i pro případ, že by je bylo nutné postihnout v exekuci jejich prodejem. Na řadě míst ve veřejném právu nalzáme realizaci omezení vlastnického práva na základě čl. 11 odst. 2 LZPS, neboť určité movité a nemovité věci smí být pouze ve vlastnictví státu nebo určených právnických osob. Takové věci mohou být jednak vyloučeny z prodeje, nebo může být zvláštní právní úpravou stanoveno omezení nebo povolení jejich prodeje současně s tím, že nebudou podléhat exekuci. Patrné to bude z konkrétních případů. Jednat se bude např. o některé druhy pozemních komunikací (dálnice a silnice I. třídy, jež jsou ve vlastnictví státu, dále silnice ve vlastnictví kraje a obcí), nebo v případě movitých věcí se omezení týká hlavně některých kategorií zbraní a střeliva, chráněné druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin dle zvláštních předpisů.⁵⁵

Věci nepodléhající exekuci mohou být movité, jež jsou originálem či rozmnoženinou autorského díla, k němuž se váže majetkové právo povinného dle § 12 až 23 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ale také peněžní prostředky na zvláštních (vázaných) účtech a státní dluhopisy na zvláštním účtu České národní banky. Dále se musí vzít v úvahu další věci, jež nejsou vyloučeny z právního obchodování, ani nepodléhají exekuci díky zvláštnímu právnímu předpisu, ale i přesto je jejich nabytí omezeno na tzv. vyhrazené nabyvatele, osoby se zvláštními vlastnostmi, resp. se zvláštním oprávněním k nabytí věcí. Zpravidla se bude jednat o určité druhy zbraní a střeliva jiné než v kategorii A.⁵⁶

⁵⁵ SMOLÍK, Petr. § 321 [Věci nepodléhající výkonu rozhodnutí]. In: SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří; BÍLÝ, Martin et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony, s. 1464-1465.

⁵⁶ Tamtéž

Další příklady věcí patřících povinnému, jež jsou z exekuce vyloučeny s ohledem na jejich povahu a uplatnění, obsahuje § 322 OSŘ. Například se jedná o věci, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojení svých hmotných, základních potřeb a potřeb své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů – oblečení (v rámci běžných potřeb), obvyklé vybavení domácnosti (postel, stůl, židle, kuchyňská linka, pračka apod.), studijní a náboženská literatura, školní potřeby, dětské hračky a další vyjmenované v § 322 OSŘ.

Důvod pro zastavení dle § 268 odst. 1 písm. d) OSŘ je projevem obecného principu. Ten vyjadřuje povinnost dbát dostatečné ochrany osobní sféry povinného a jeho rodiny, do které nesmí být nepřiměřeně zasahováno. Zároveň nemají být postíženy ani obecné a zákonem chráněné zájmy třetích osob, popř. i zájmy povinného požívající ochrany dle zvláštního právního předpisu.⁵⁷

Veřejný nebo i soukromý zájem na tom, aby exekucí nebyly postihnuty výše uvedené věci, může být natolik silný, že je třeba jej upřednostnit před zájmem oprávněného na uspokojení jeho pohledávky.

3.5 § 268 odst. 1 písm. e) OSŘ

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

(e) průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů;“⁵⁸

Soudní exekutor je povinen provést úkony směřující ke zjištění majetku, pakliže výsledky těchto úkonů ukazují na nedostatečný dosažený výtěžek, jenž by nepostačil ani ke krytí jeho nákladů, exekutor sám exekuci zastaví.⁵⁹ Aby byla exekuce zastavena pro zjevnou bezúčelnost, musí jít o okolnosti závažné, intenzivní a v podstatné míře, když základním účelem je provedení exekuce a nikoli její zastavení. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu tak vyplývá, že aplikace tohoto ustanovení má být činěna zdrženlivě.⁶⁰

Dojde-li exekutor k takovému závěru, kdy se domnívá, že výtěžek by nepostačil ani ke krytí nákladů, ale oprávněný s ním souhlasit nebude, exekutor má

⁵⁷ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 244.

⁵⁸ § 268 odst. 1 písm. e) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

⁵⁹ KASÍKOVÁ, Martina. § 55 [Zastavení exekuce]. In: KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád*. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 476.

⁶⁰ Viz např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. května 2018, sp. zn. 20 Cdo 338/2018.

právo podat návrh na zastavení exekuce exekučnímu soudu.⁶¹ Podnět k zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. e) OSŘ může podat pouze exekutor, který v něm uvede, jaké úkony ke zjištění majetku povinného provedl, jaký byl výsledek a z čeho dovozuje závěr o nedostatečném potenciálním výtěžku. Nebude-li oprávněný souhlasit se zastavením exekuce s odůvodněním, že exekutor nedostatečně zjistil majetek povinného, vyzve soud oprávněného ke sdělení, jaké úkony by měl exekutor dále provést a sám posoudí jejich možnou úspěšnost. Shledá-li soud důvod v pokračování v exekuci, vyzve exekutora, aby pokračoval, přičemž výzva musí obsahovat závažné důvody, pro které soud vidí další možnosti nalezení postižitelného majetku povinného. Tento postup musí být v souladu nejen s ustanovením § 58 odst. 3 EŘ, dle kterého exekutor volí způsob provedení exekuce, ale také s povinností exekutora činit úkony směřující k provedení exekuce.⁶²

Pokud by návrh na zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. e) OSŘ podal povinný, exekuční soud se jím musí zabývat. Vyzve exekutora, aby předložil zprávu o majetku, který zjistil, jeho hodnotu, náklady exekuce a jeho stanovisko k návrhu povinného na zastavení exekuce. Soud na základě těchto informací následně posoudí, zda je dán důvod pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. e) OSŘ.⁶³ Exekutor musí podat takovou zprávu, aby poskytla dostatečně ucelený přehled o majetkové situaci povinného, jinak není možné, aby soud vyvodil odůvodněný závěr o důvodnosti zastavení.⁶⁴ Exekuční soud musí vycházet nejen ze zpráv podaných exekutorem, ale sám musí provést vlastní šetření, zda případné další dotazy a lustrace ze strany exekutora mohou v budoucnosti vést ke zjištění postižitelného majetku povinného.⁶⁵

Zákon vymezuje i další možnosti pro zastavení dosud bezvýsledné exekuce. K důvodu zastavení exekuce pro nesložení přiměřené zálohy oprávněným není možné přistoupit, jestliže dosavadní průběh exekučního řízení poukazuje na nedostatek majetku povinného, a tedy možnosti zastavit exekuci dle § 268 odst. 1 písm. e) OSŘ.⁶⁶ Další možnost představuje poměrně nová úprava

⁶¹ Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 18. března 2011, sp. zn. 61 Co 81/2011.

⁶² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2006, sp. zn. 20 Cdo 1062/2005.

⁶³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. března 2012, sp. zn. 20 Cdo 3442/2011.

⁶⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. ledna 2023, sp. zn. 20 Cdo 3478/2022.

⁶⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. března 2019, sp. zn. 20 Cdo 798/2019.

⁶⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. ledna 2011, sp. zn. 20 Cdo 4376/2010.

v § 55 odst. 7 až 13 EŘ, kterému se tato práce věnovat v jedné z následujících kapitol.

3.6 § 268 odst. 1 písm. f) OSŘ

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

(f) bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267);“⁶⁷

K zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. f) OSŘ může dojít proto, že bylo pravomocně rozhodnuto o vyloučení některých věcí třetích osob z exekuce na základě excindační žaloby (§ 267 OSŘ). Soudní exekutor může sám se souhlasem oprávněného rozhodnout o částečném zastavení dle § 55 odst. 4 EŘ, nebude-li oprávněný souhlasit, požádá o zastavení exekuce soud, který může, na rozdíl od exekutora, rozhodnout i bez souhlasu oprávněného dle § 55 odst. 5 EŘ.⁶⁸

Excindační (tj. vylučovací) žaloba je prostředkem právní ochrany osoby odlišné od oprávněného, povinného i manžela povinného, jež má k věcem, právům nebo jiným majetkovým hodnotám postižených exekucí takový právní vztah, nepřipouštějící její provedení a možnost být zdrojem uspokojení oprávněného. Na základě excindační žaloby dochází k vyloučení majetkových hodnot, které byly nařízenou exekucí již postiženy.⁶⁹

Věc je definitivně vyloučena z exekuce po nabytí právní moci rozhodnutí, jímž bylo excindační žalobě vyhověno, a kterou se žalobce domáhal vyslovení nepřipustnosti exekuce na věc, k níž mu náleží právo, jež exekuci nepřipouští. Soud v tomto řízení nerozhoduje o hmotněprávní otázce, nýbrž o procesní otázce; nedeklaruje tak vlastnické právo nebo jiné vlastnické právo jako takové, rozhoduje

⁶⁷ § 268 odst. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

⁶⁸ KASÍKOVÁ, Martina. § 55 [Zastavení exekuce]. In: KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 476.

⁶⁹ LEVÝ, Jiří. § 267 [Vylučovací žaloba]. In: SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří; BÍLÝ, Martin et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony, s. 1267-1270.

pouze o tom, zda věc podléhá exekuci. Žalobu může třetí osoba uplatnit pouze v průběhu exekuce.⁷⁰

3.6.1 *Vyškrtnutí věci ze soupisu*

Obdobným institutem je vyškrtnutí věci ze soupisu dle § 68 EŘ, který můžeme považovat za předstupeň řízení o excindační žalobě. Návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu může podat ten, jemuž svědčí právo k věci, které nepřipouští exekuci. Návrh podá u exekutora, pojímajícího věc do soupisu, ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se navrhovatel o soupisu dozvěděl, resp. tehdy, kdy získal veškeré údaje potřebné k uplatnění práva podle odstavce 1. Mezi takové údaje patří znalost vůči komu a kdy byl soupis proveden a identifikace exekutora provádějícího soupis. Návrh podaný opožděně exekutor odmítne, i přesto navrhovateli stále zůstává možnost podat excindační žalobu dle § 267 OSŘ. Exekutor při svém rozhodování vychází ze znaleckých posudků, zpráv a vyjádření orgánu, fyzických a právnických osob, notářských nebo exekutorských zápisů a jiných listin, jež musí navrhovatel přiložit k návrhu. Jestliže v průběhu exekuce vyplyne, že věc povinnému nepatří a ani patřit nemůže, exekutor věc ze soupisu vyškrtne vždy. Vyškrtne ji také, pokud s tím oprávněný souhlasí.⁷¹

Vyškrtnout věc ze soupisu je možné u věcí movitých, které se do soupisu pojímají. Vylučuje se to tak u nemovitostí či podniku (popřípadě i jiné majetkové hodnoty), takové mohou být z exekuce vyňaty právě na základě výše zmíněné excindační žaloby.⁷²

3.7 **§ 268 odst. 1 písm. g) OSŘ**

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

g) po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku;“⁷³

⁷⁰ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C.H. Beck, 2015. Academia iuris, s. 58-59.

⁷¹ § 68 odst. 1-4 a 6 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

⁷² SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 279.

⁷³ § 268 odst. 1 písm. g) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Povinný je oprávněn vznést námitku toho, že ačkoli formálně důvod pro další vedení exekuce existuje, překážka je dána na straně hmotného práva, a to v rámci tzv. opozičního sporu. Nezkoumá se, zda je exekuční titul vykonatelný, ale jestli uložené plnění z pohledu hmotného práva skutečně přetrvává; tímto se odlišuje od důvodů pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. a) nebo b) OSŘ, kde se naopak zkoumá vykonatelnost rozhodnutí. Ztratí-li oprávněný právní nárok na vymáhané plnění od chvíle vydání exekučního titulu, exekuce musí být zastavena dle tohoto zastavovacího důvodu. Výjimku tvoří rozsudek pro zmeškání, jímž bylo právo přiznáno. Zánikem práva se ve smyslu tohoto ustanovení myslí některý z důvodů uvedených v § 1908 až 2009 OZ (např. zánik dluhu započtením či nemožnost plnění anebo setkají-li se pohledávky po vydání exekučního titulu⁷⁴ a další) týkající se občanskoprávních vztahů, u jiných druhů vztahů (například ve správních věcech) se užijí zvláštní zákony.⁷⁵ Jako základní důvod zániku povinnosti obsažené v exekučním titulu můžeme považovat především její splnění, čímž zároveň dochází k naplnění základního účelu exekucí.

Splnil-li povinný stanovenou povinnost v průběhu exekuce pro jiný důvod, než exekutorem v exekučním titulu zvoleným způsobem a zaplatil-li i náklady spojené s exekucí, je vhodné exekuci posuzovat za splněnou dle § 46 odst. 6 EŘ. Náklady exekuce jsou ve smyslu § 513 OZ příslušenstvím pohledávky a nejsou-li povinným splněny, exekuce bude zastavena pouze částečně a v rozsahu nákladů zůstane exekuce v běhu pro jejich vymožení.⁷⁶

Jak již bylo zmíněno, rozhodným okamžikem, dle kterého je nutné nahlížet na skutečnosti odůvodňující zánik práva, je vydání exekučního titulu a nikoli doba nabytí právní moci rozhodnutí, které je podkladem pro zahájení exekuce. Nálezací soud je schopen vzít v úvahu pouze takové skutečnosti, jež jsou tu v době vydání rozhodnutí. K pozdějším okolnostem, přestože rozhodnutí nemuselo nabýt právní moci, přihlížet z pohledu nálezacího soudu nelze. S ohledem na povahu exekučního soudu není možné, aby přezkoumával řízení nálezací. Z tohoto důvodu okolnosti, jež nastaly před vydáním exekučního titulu a které znamenají zánik práva, lze

⁷⁴ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. června 2014, sp. zn. 21 Cdo 3316/2013.

⁷⁵ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 196-197.

⁷⁶ KASÍKOVÁ, Martina. § 55 [Zastavení exekuce]. In: KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád*. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 477.

uplatňovat pouze v řízení nalézacím. Přihlížet se tedy bude v rámci exekuce jen na skutečnosti, jež nastaly po vydání exekučního titulu.⁷⁷

3.8 § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ

„(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

(h) výkon rozhodnutí je nepřipustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.“⁷⁸

Poslední z obecných důvodů vyjmenovaných v § 268 odst. 1 OSŘ představuje zbytkovou kategorii, která se užije, jestliže nelze v exekuci i nadále pokračovat, ale zároveň není možné ji zastavit některým z důvodů dle § 268 odst. 1 písm. a) až g) OSŘ. Může-li být však exekuce zastavena z prvně uváděných důvodů, mají tak přednost před § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ.

Výše citované ustanovení je koncipováno všeobecně, aby umožnilo exekuci zastavit i z jiných důvodů, jež jsou v předchozích ustanoveních § 268 odst. 1 OSŘ směřovány na konkrétní důvody zastavení, a to s ohledem na skutečnost, že není možné předvídat všechny situace, které mohou někdy v budoucnu nastat. Norma obsahuje relativně neurčitou hypotézu, jejíž součástí je požadavek vymezit z předem neurčité množiny skutečností ty, jejichž pomocí lze obsah hypotézy normy určit (např. demonstrativním výčtem apod.). Typicky se jiné důvody nepřipustnosti dalšího vedení exekuce spojují:⁷⁹

- s vadami exekučního titulu (nejedná-li se o nezpůsobilost na základě materiální nevykonatelnosti zakládající důvod zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. a) OSŘ),
- s pochybeními při nařízení exekuce (např. při zjištěném nedostatku podmínek exekučního řízení, jež vyšly najevo dodatečně),
- s rušivými okolnostmi při provádění výkonu (např. nedostatečná součinnost ze strany oprávněného),
- se specifickým jednáním povinného, způsobí-li např. započtením zánik vymáhané pohledávky.⁸⁰

⁷⁷ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006. Beckovy příručky pro právní praxi, s. 171.

⁷⁸ § 268 odst. 1 písm. h) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

⁷⁹ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty, s. 314-315.

⁸⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2012, sp. zn. 20 Cdo 3011/2011.

Pokud jde o vady exekučního titulu, může se jednat například o realizaci exekučního titulu vydaného sice na základě platné právní normy, která byla ovšem následně zrušena Ústavním soudem, obdobnou situaci představuje nulitní správní akt z důvodu nedostatku věcné příslušnosti správního orgánu k jeho vydání, dalším příkladem je existující exekuční titul, který je sice vykonatelný, je ale výsledkem trestné činnosti oprávněného nebo třetí osoby a další.⁸¹

Exekuční titul, ačkoli vykonatelný, jenž je výsledkem trestné činnosti oprávněného nebo třetí osoby, nemůže být způsobilým pro pokračování exekuce. Takovým důvodem může být pouze úmyslné protiprávní jednání oprávněného nebo osoby odlišné, o jejímž protiprávním jednání oprávněný věděl, ale on sám se o protiprávní jednání nepokusil. Může se jednat o případ, kdy např. oprávněnému bylo vyhověno vydáním exekučního titulu (směnečného platebního rozkazu), ačkoli byla směnka oprávněným zfalšována, čímž spáchal trestný čin padělání a pozměňování peněz podle trestního zákona, za nějž byl pravomocně odsouzen.⁸² Pro použití důvodu uvedeného v § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ je tedy nezbytné, aby došlo k nezákonnému jednání, jehož výsledkem bude vydání exekučního titulu.

Důvodem pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ může být také šikanózní chování vůči povinnému, které můžeme spatřovat například v situaci, kdy povinný chce platit, je na to připraven a jediné, co k tomu zrovna potřebuje, je součinnost oprávněného. Chování oprávněného poté může být považováno za zneužití práva na soudní ochranu. Vedlo-li dosavadní chování povinného k tomu, že měl oprávněný důvodně za to, že mu dluh bude skutečně uhrazen, a i přesto podal návrh na zahájení exekuce, zpravidla bude šikanózního charakteru.⁸³ Takový návrh totiž nebude sledovat primární účel exekuce, tedy vymoci plnění pro oprávněného, nýbrž bude sledovat jiný cíl, spočívající například ve snaze zatížit povinného náhradou nákladů exekuce a určitým způsobem i jeho potrestání, kdy nechtěl (nebo nemohl) plnění uhradit včas.

Ustanovení se aplikuje také při souvislosti exekučního řízení a rozporu s principy právního státu, kdy bude za potřebí odstranit zjevnou nespravedlnost, je-

⁸¹ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÚHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 483.

⁸² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. března 2012, sp. zn. 20 Cdo 2432/2010.

⁸³ Nález Ústavního soudu ze dne 17. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 3216/14 – 1.

li exekuce vedena pro porušení právní povinnosti uvedené v exekučním titulu, ačkoli je jasné bez nutnosti dalšího dokazování na základě doložených tvrzení povinného, že žádnou povinnost neporušil, ale ani porušit nemohl (např. je exekuce vedena proti držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P mající bezplatnou přepravu v městské hromadné dopravě).⁸⁴

Exekuční řízení obecně neslouží k přezkumu exekučních titulů, ve své podstatě je určeno nikoli pro autoritativní nalézání práva ani pro přezkum, ale pro faktický výkon rozhodnutí. Z ustálené judikatury Ústavního soudu ovšem vyplývá existence obecně přijímaných výjimek pro oprávnění exekučních soudů zabývat se zásadními vadami exekučního titulu. Takovou zásadní vadu může představovat poměrně stále ještě časté přiznávání úroků z prodlení ve zcela nepřiměřené výši. Chování tohoto druhu již není možné považovat za chování v souladu s ústavním pořádkem. Jestliže by soudy neposkytly v tomto ochranu povinnému, porušily by tím ústavně zaručená práva povinného na ochranu jeho majetku (dle čl. 11 LZPS) a zajištění práva na spravedlivý proces (dle čl. 36 odst. 1 LZPS). K zajištění spravedlnosti může sloužit částečné zastavení dle § 268 odst. 4 OSŘ v části nepřiměřeně vysokých úroků.⁸⁵

Mezi exekuční tituly patří taktéž notářský zápis se svolením k vykonatelnosti. Jako takový musí splňovat formální náležitosti určené pro sepisování notářských zápisů o právních úkonech uvedené především v ustanovení § 62 a násl. zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších zákonů (dále jen „NŘ“). Mimo jiné musí notářský zápis obsahovat místo, den, měsíc a rok právního jednání, jméno a příjmení notáře a jeho sídlo, jméno, příjmení, pobyt a datum narození účastníků a jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků a je-li účastníkem nebo zástupcem právnická osoba, její název, sídlo a identifikační číslo, prohlášení účastníků, kteří jsou fyzickými osobami, že jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o kterém je notářský zápis, obsah právního jednání a další náležitosti stanovené v § 63 odst. 1 NŘ. Notářský zápis se svolením k vykonání musí obsahovat dohodu mezi osobou oprávněnou a povinnou ze závazkového právního vztahu, v nichž jsou osoby přesně individualizovány a vyznačeny právní důvody plnění, předmět plnění (přesný obsah a rozsah) a přesně vymezená doba, do které je povinný zavázán

⁸⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 19. února 2019, sp. zn. III. ÚS 1367/16 – 1.

⁸⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 1. dubna 2019, sp. zn. II ÚS 3194/18 – 1.

plnění poskytnout a povinný v něm k vykonatelnosti svolil. Dohoda mezi oprávněným a povinným je náležitost, kterou musí notářský zápis obsahovat, aby byl z materiálního hlediska vykonatelný dle § 40 odst. 1 písm. d) EŘ. Dohoda nemá sama o sobě za následek vznik, změnu nebo zánik práv či povinností účastníků a neuvádí se v ní hmotněprávní úkon, o jehož splnění jde. Taková dohoda nepředstavuje ani překážku, aby mohlo být o sporu se stejným plněním rozhodnuto orgánem, jenž má pravomoc o věci rozhodnout. Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není rozhodnutím, kterému by zákon přiznal patřičné účinky. Důvodem je jeho povaha veřejné listiny, s níž není spojována právní moc ani závaznost pro účastníky a orgány, čímž se odlišuje od rozhodnutí soudu vydávaných v občanském soudním řízení. Notářský zápis, jemuž dal povinný souhlas k vykonatelnosti, není samostatným zavazovacím důvodem a nezakládá se jím domněnka o existenci dluhu v době sepsání. Notář při sepisu není ani oprávněn zkoumat hmotněprávní podklad dohody. Pokud by došlo k nařízení exekučního řízení na základě notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, ačkoli pro oprávněného nezakládá nárok podle hmotného práva, představuje to důvod k zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ. Zastavení může proběhnout na návrh i bez návrhu.⁸⁶

Lze nalézt rozdíl mezi tímto ustanovením a ustanovením § 268 odst. 1 písm. g) OSŘ. Pokud jsme v kapitole o § 268 odst. 1 písm. g) OSŘ shledali jako důvod pro zastavení exekuce při započtení pohledávek, jež se setkaly až po vydání exekučního titulu, podmínky pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ budou naplněny, jestliže k setkání pohledávek došlo ještě před vydáním exekučního titulu.⁸⁷

Není vyloučeno, aby soud rozhodl o zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ bez jednání. K tomuto je nutné shodné tvrzení účastníků o skutečnostech, v nichž soud spatřuje důvod k zastavení exekuce, přičemž se může lišit pouze náhled stran na jejich právní význam.⁸⁸

Za předpokladu, že soud rozhodne bez jednání například v situaci, kdy je mezi účastníky sporná otázka, zda došlo k projevu směřujícímu k započtení

⁸⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. března 2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013.

⁸⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. prosince 2004, sp. zn. 20 Cdo 1570/2004.

⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 2001, sp. zn. 21 Cdo 1508/2000.

ze strany oprávněného vůči povinnému, účastník tím přišel o možnost jednat před soudem, k čemuž došlo nesprávným postupem soudu.⁸⁹

⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2003, sp. zn. 20 Cdo 1329/2003.

4 Některé zvláštní důvody zastavení exekuce

Zvláštní důvody, nebo také speciální důvody zastavení exekuce, se vztahují již ke konkrétnímu způsobu exekuce a jejich právní úprava je, narozdíl od obecné, roztržena v rámci celého právního řádu, tedy nemusí vycházet pouze z úpravy OSŘ, ale také z EŘ, ZŘS, zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon) a dalších. Zvláštní důvody častěji prochází novelizacemi oproti důvodům obecným, jež v samotném základu zůstávají stejné a příliš se jejich výčet nerozšiřuje, zatímco u zvláštních důvodů dochází k rozšiřování neuceleného výčtu a v právních předpisech jich nalezneme nespočet.

Jako příklady zvláštních důvodů můžeme uvést zejména § 268 odst. 2 OSŘ, § 268 odst. 3 OSŘ, § 290 OSŘ, § 326a OSŘ, § 336i odst. 2 OSŘ, § 336m odst. 1 OSŘ, § 35 ZŘS, § 414 insolvenčního zákona a mnoho dalších.

Ačkoli zvláštní důvody mohou přispět ke snížení počtu exekucí, snížení nákladů spojených s exekucemi přináší výhody především pro povinné. Výhody spočívají zejména v možnosti zastavit exekuci v celém rozsahu, nebo s povinností uhradit pouze část pohledávky, kterou vůči nim mají oprávnění. Toto je možné realizovat relativně snadno přes některý z následujících důvodů.

4.1 Bagatelní exekuce

Možnost zastavit tzv. marné bagatelní exekuce přinesl zákon č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „zákon č. 286/2021 Sb.“). Konkrétní podobu právní úpravy nalezneme v přechodných ustanoveních k části zákona novelizující EŘ, a to v bodech 18 až 24 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., s účinností ode dne 1. ledna 2022.

4.1.1 Okruh a předmět řízení

Okruh řízení, na které se právní úprava vztáhne, je uveden pod bodem 18 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. Jedná se o řízení, jejichž usnesení o nařízení exekuce nabylo právní moci před více než třemi lety před nabytím účinnosti této novely, dále se užije na řízení, ve kterých nastaly skutečnosti dle § 52 odst. 1 písm. a) a b) EŘ, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti této novely

před více než třemi lety přede dnem nabytí účinnosti této novely, jejichž předmětem byla pohledávka oprávněného nepřevyšující částku 1 500 Kč.

Zákonodárce se musel dopustit zřejmě chyby v písemném vyhotovení, když odkazuje na ustanovení § 52 odst. 1 písm. a) a b) EŘ, když tento odstavec není členěn na písmena. Legislativní odkaz měl směřovat vůči § 52 odst. 3 písm. a) a b) EŘ, tedy vyznačení doložky provedení exekuce.

Předmětem řízení jsou pohledávky oprávněného nepřevyšující částku 1 500 Kč bez příslušenství, v nichž nebylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona v posledních 3 letech ničeho vymoženo, tj. usnesení o nařízení exekuce nabylo právní moci před 1. lednem 2019, jestliže byla exekuce zahájena později, úprava se již na exekuci vztahovat nebude. Co vše příslušenství obsahuje vyčteme z ustanovení § 513 OZ, jedná se úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s uplatněním pohledávky. Časové ohraničení je stanoveno od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2021.

Splnění podmínek předmětu pro zastavení tzv. marných bagatelních exekucí se zkoumá dle jednotlivých titulů. Nezáleží tedy na tom, zda povinný jednotlivé exekuční tituly navrhl pouze v jednom exekučním návrhu ke dni právní moci usnesení o nařízení exekuce, resp. po uplynutí lhůty dle § 46 odst. 6 EŘ. Na spojená řízení se bude hledět, jako kdyby ke spojení nedošlo.⁹⁰ Toto podporuje záměr zákonodárce zastavit co nejvyšší počet exekucí. Spojené exekuce by v mnoha případech převyšovaly požadovanou částku pohledávky (tj. více než 1 500 Kč) a účel novelizace by se minul účinkem.

Přestože se může takovýto závěr zdát jasný, z čistě gramatického výkladu normy upravující zastavení bagatelních exekucí vyplývá poněkud odlišný závěr. Podmínky by měly být zkoumány v rámci jednoho exekučního návrhu, i přestože oprávněný navrhuje více jednotlivých nároků. Toto by ovšem nemuselo vést k záměru zákonodárce (tj. zastavit velký počet bagatelních exekucí), jak je uvedeno výše. Oba výklady jsou tak postaveny na opodstatněných základech.

4.1.2 Výjimky

V bodě 19 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. nalezneme výjimky, na které zastavení dopadat nebude. Jedná se situace, kdy je proti

⁹⁰ Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. října 2022, sp. zn. 66 Co 817/2022-65.

povinnému vedeno insolvenční řízení. Výzvu ke složení zálohy oprávněnému exekutor nezašle a exekuce nebude moci být zastavena. Exekutor zvolí postup dle bodu 18 v případě, že insolvenční řízení skončí jinak než osvobozením dlužníka od placení neuspokojivých pohledávek. Lhůta stanovená v bodě 18 (tzn. lhůta tři měsíců pro vyzvání oprávněného k vyjádření) začne běžet od skončení insolvenčního řízení.

Další výjimku představují exekuce, u nichž není žádoucí a účelné, aby byly zastaveny a tím by povinný byl jednoduše zbaven svých závazků a povinností. Do této kategorie spadají především pohledávky na výživné na nezletilé dítě nebo náhradní výživné podle jiného zákona, náhradu újmy za ublížení na zdraví nebo újmy způsobené trestným činem.⁹¹

4.1.3 Výzva ke složení zálohy na náklady exekuce

Jsou-li splněny všechny podmínky pro zastavení exekuce, soudní exekutor vyzve oprávněného do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti této novely ke složení zálohy na náklady exekuce ve výši stanovené prováděcím právním předpisem ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy.⁹² Prováděcím právním předpisem se myslí vyhláška č. 330/2001 Sb., vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem (dále jen „ET“), ta stanovila výši zálohy na náklady exekuce v hodnotě 500 Kč.

V bodu 18 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. není výslovně stanoveno, zda tak má činit exekutor prostřednictvím usnesení, z toho plyne, že postačí výzva k úhradě prostřednictvím hromadné výzvy.

Záloha na náklady exekuce poskytuje oprávněnému možnost v exekuci i nadále pokračovat, přestože za poslední uběhnuté tři roky, s ohledem na účinnost novely, mu nebylo ničeho uhrazeno. Pokud oprávněný nesloží ve stanovené lhůtě zálohu na náklady exekuce, exekutor bude povinen exekuci zastavit. Je tedy v dispozici oprávněného, zda se rozhodne pro pokračování v exekuci, nebo pro její zastavení.

Lhůta pro vyjádření oprávněného je lhůtou propadnou a k pozdějšímu vyjádření nebude exekutorem přihlíženo. Zároveň tuto lhůtu není možné prodloužit

⁹¹ Bod 19 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb.

⁹² Bod 18 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb.

ani prominout její zmeškání, jedná se o lhůtu zákonnou, jejíž zmeškání není dle § 35 odst. 5 EŘ možné. Účelem úpravy je především zajistit hospodárnost řízení.⁹³

4.1.4 *Náhrada náležití oprávněnému*

Oprávněnému náleží za exekuci náhrada ve výši 30 % vymáhané pohledávky bez příslušenství, jak je uvedeno v bodu 21. článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb.

Výše 30 % z vymáhané pohledávky bez příslušenství může být považována za alespoň malou útěchu. Stále ale zůstává faktem, že 70 % pohledávky oprávněnému uhrazeno již nikdy nebude, navíc oprávněnému nevzniká ani nárok požadovat po povinném úhradu úroků, nákladů vzniklých v exekučním řízení nebo náhradu za případné právní zastoupení a dalších výdajů spojených s exekučním řízením, jak je uvedeno v poslední větě bodu 21. článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb.

Jestliže v průběhu exekučního řízení již došlo k vymožení plnění části exekuce, je nutné aplikovat tzv. časový test získaného vymoženého plnění, které má význam s ohledem na bod 21. článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. v tom, že pokud bylo na jistinu pohledávky v řízení před zastavením exekuce něčeho vymoženo, náhrada oprávněnému se sníží o výši uhrazené částky.⁹⁴

Exekutor rozhodne o přiznání náhrady v usnesení o zastavení exekuce, přičemž žádný z účastníků nebude mít nárok na náhradu nákladů řízení. Náhrada bude oprávněnému poskytnuta formou slevy na dani z příjmu fyzických osob.⁹⁵

4.1.5 *Náhrada nákladů náležití exekutorovi*

Exekutorovi náleží paušální náhrada nákladů ve výši 30 % paušálních hotových výdajů stanovených dle § 13 odst. 1 ET. Je-li exekutor plátcem daně z přidané hodnoty, bude částka náležití mu dle věty první bodu 22 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. zvýšena o částku, jež odpovídá příslušné dani, kterou je povinen odvést dle zvláštního právního předpisu.

⁹³ GLOGR, Michael. Poznámky k zastavování exekucí pro bagatelní pohledávky – část I. *Právní prostor*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/poznamky-k-zastavovani-exekuci-pro-bagatelni-pohledavky-cast-i>. [citováno 2023-11-01].

⁹⁴ ŠTIKA, Martin. Jaké jsou předpoklady zastavování tzv. marných bagatelních exekucí? *Advokátní deník*. Online. 2022. Dostupné z <https://advokatnidenik.cz/2022/02/07/zastavovani-tzv-marnych-bagatelnich-exekuci-komentovane-aplikacni-predpoklady/>. ISSN 2571-3558. [citováno 2023-11-01].

⁹⁵ Bod 21 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb.

Paušální částka bude hrazena státem. Avšak státu, a tím spíše exekučnímu soudu, nelze ukládat povinnost k plnění, ani určovat lhůtu. Stát nikdy nebyl a není účastníkem řízení v rámci rozhodování o nákladech řízení; není v pozici oprávněného ani povinného a nepřísluší mu ani jiná procesní pozice. Smyslem ustanovení bodu 22 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. je pouze konstatovat, že exekutorovi vzniká nárok na náhradu.⁹⁶ Exekutorovi vzniká nárok na přiznání paušální náhrady nákladů, o níž rozhodne v usnesení o zastavení exekuce, aniž by ji byl oprávněn uložit k zaplacení či nahrazení konkrétní osobě (tzn. státu nebo exekučnímu soudu). Proti usnesení o zastavení exekuce je možné podat odvolání dle § 55c odst. 1 EŘ. Stát takto pravomocně přiznané náklady soudnímu exekutorovi fakticky vyplatí přes exekuční soud, aniž by se jednalo o náhradu nákladů řízení či exekuce ve smyslu § 89 EŘ (resp. § 271 OSŘ).⁹⁷ Exekuční soud je vyplatí z rozpočtových prostředků.

Bod 22 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. dále uvádí, že není možné uložit povinnému další náklady spojené s exekucí. Z toho vyplývá nemožnost přiznání jakýchkoli nákladů oprávněnému ani exekutorovi, jež v souvislosti s exekucí vynaložili. Ustanovení § 89 EŘ však umožňuje, aby si exekutor a oprávněný předem sjednali výši účelně vynaložených nákladů, které bude oprávněný povinen nahradit, jestliže bude exekuce zastavena pro nemajetnost povinného.⁹⁸

Bod 23 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. stanoví limit pro množství exekucí, za které lze přiznat náhradu paušálních nákladů exekutorovi. Horní hranice je stanovena na nejvýše pět zastavených exekucí téhož povinného dle tohoto zastavovacího důvodu u jednoho soudního exekutora.

4.1.6 Zastavení exekuce

Jestliže se oprávněný na základě dosud probíhané exekuce rozhodne nesložit požadovanou zálohu ve stanovené lhůtě, exekutor exekuci zastaví.

⁹⁶ Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice ze dne 28. dubna 2022, sp. zn. 23 Co 99/2022.

⁹⁷ Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. dubna 2022, sp. zn. 20 Co 84/2022.

⁹⁸ ŠTIKA, Martin. Jaké jsou předpoklady zastavování tzv. marných bagatelních exekucí? *Advokátní deník*. Online. 2022. Dostupné z <https://advokatnidenik.cz/2022/02/07/zastavovani-tzv-marnych-bagatelnich-exekuci-komentovane-aplikacni-predpoklady/>. ISSN 2571-3558. [citováno 2023-11-01].

Konkrétní úpravu a postup při zastavení exekuce nalezneme v bodě 18 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb.

Rozhodne-li se oprávněný v exekuci pokračovat a složí požadovanou zálohu na náklady exekuce, soud není oprávněn po dobu 3 let od složení zálohy zastavit exekuci pro nemajetnost bez návrhu a pokud byl podán návrh na zastavení pro nemajetnost před složením zálohy, o němž do složení zálohy nerozhodl, nebo byl podán ve lhůtě 3 let od složení zálohy, bude tento návrh soudem taktéž zamítnut.

Podle ustanovení bodu 24 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. není možné opětovně podat exekuční návrh pro stejnou pohledávku po skončení řízení, která byla předmětem zastavené exekuce. Stejně je tomu tak při uplatnění návrhu před soudem či jiným orgánem po skončení řízení. Dalším důsledkem je zánik závazku v rozsahu, v jakém byla oprávněnému přiznána náhrada dle bodu 21 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb.

Exekutor je povinen vymazat údaje o nařízené exekuci bez zbytečného odkladu po uplynutí 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skončení exekuce, tedy od pravomocného usnesení o zastavení exekuce.⁹⁹ Následně má povinný možnost snadno si ověřit zastavení bagatelní exekuce prostřednictvím výpisu z registru exekucí. Pakliže by byla exekuce v registru stále evidována, měl by se povinný obrátit přímo na exekutora, jenž byl pověřen k vedení exekuce, a zjistit, proč k výmazu stále nedošlo, případně požadovat, aby sjednal nápravu.

4.1.7 *Statistika*

Porovnáme-li data pravidelně zveřejňovaná Exekutorskou komorou ČR za rok 2021 a rok 2022, je možné sledovat určitou klesající tendenci v počtu celkových exekucí a nových exekucí. Vliv na tom může mít právě zavedení nové úpravy zastavování marných bagatelních exekucí. Zatímco v roce 2021 byl celkový počet exekucí 4 426 812, v roce 2022 jejich počet klesl o 397 532 na 4 029 280 exekucí. Pozitivní vývoj můžeme sledovat i v klesajícím počtu povinných fyzických osob v exekucích. Počet povinných klesl za rok 2022 o 31 608 fyzických osob. V neposlední řadě klesl také počet nově zahájených exekucí o 13 793 oproti roku 2021, ve kterém počet nových exekucí dosahoval čísla 459 319.¹⁰⁰

⁹⁹ § 3 odst. 2 vyhlášky č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí.

¹⁰⁰ Statistika. *Statistiky Exekutorská komora České republiky*. Online. Dostupné z: <https://statistiky.ekcr.info/statistiky>. [citováno 2023-11-06].

4.2 Bezvýsledné exekuce

Cílem zastavování bezvýsledných exekucí je zastavit ty exekuce, ve kterých nebylo po rozhodnou dobu ničeho vymoženo na pohledávce samotné, na příslušenství náležející k pohledávce a ani na nákladech exekuce. Novelizace reaguje na velký počet exekucí vymáhaných po nepřiměřenou dobu s velmi nízkou šancí dosáhnout účelu exekuce.

Právní úprava byla vtělena přímo do znění EŘ, a to do ustanovení § 55 odst. 7 až 13 novelou EŘ č. 286/2021 Sb. Účinnost této úpravy počala běžet od 1.1.2023 na základě bodu 11 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. (tzn. rozhodná doba neskončí dříve než 1.1.2023).

4.2.1 Okruh řízení

Právní úprava se vztahuje na exekuce, u nichž je předmětem vymožení peněžitého plnění, a které byly vedeny po dobu 6 let počítaných po vyznačení doložky provedení exekuce. Po tuto dobu nesmí být ničeho vymoženo ani částečně. S tímto souvisí § 46 odst. 4 EŘ, jenž definuje vymožené plnění jako plnění získané provedením exekuce (zejm. srážkami ze mzdy a jiných příjmů, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a další způsoby vyjmenovaná v § 59 odst. 1 EŘ), plnění získané dle § 46 odst. 6 EŘ nebo jako plnění hrazené na vymáhanou povinnost od doručení vyznění o zahájení exekuce povinnému do skončení exekuce, nejedná-li se o způsoby předchozí. Do okruhu řízení nespádají exekuce, v nichž byla postižena nemovitá věc.¹⁰¹

Může nastat situace, kdy za povinného bude hradit třetí osoba. Jestliže by třetí osoba plnila se souhlasem povinného, považujeme plnění za vymožené a nebude tak možné použít právní úpravu pro zastavení bezvýsledné exekuce dle § 55 odst. 7 až 13 EŘ. Za okolností, kdy bude za povinného plněno bez jeho souhlasu, se bude naopak postupovat, jako kdyby nebylo ani částečně ničeho plněno.¹⁰²

Pouze v tomto ustanovení nalezneme pojem „vyznačení doložky provedení exekuce“, v jiných částech EŘ se o pojmu ničeho nedočteme, proto si musíme vysvětlit, jak tento pojem chápat. Jedná se o datum doložky provedení exekuce, jež

¹⁰¹ § 55 odst. 7 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁰² WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie, s. 117.

se zapisuje do rejstříku zahájených exekucí dle § 35b odst. 1 písm. i) EŘ, rozumí se tím datum, kdy byly splněny podmínky pro provedení exekuce. Pokud jde o exekuce zahájené přede dnem 1.1.2013, rozumí se tím nabytí právní moci usnesení o nařízení exekuce.¹⁰³

4.2.2 *Návrh*

Soudní exekutor je funkčně příslušný k rozhodnutí o návrhu povinného na zastavení exekuce dle úpravy pro zastavení bezvýsledných exekucí, a to i v případě, kdy exekutor neshledá podmínky pro takové zastavení. Úprava obsažená v § 55 odst. 7 a násl. EŘ s nesouhlasem oprávněného se zastavením exekuce spojuje výzvu ke složení zálohy. Z tohoto vyplývá, že případná role exekučního soudu je vyloučena. Soudní exekutor v případě nesouhlasu se zastavením věc nepředkládá k rozhodnutí exekučnímu soudu. Tato právní úprava je tzv. *lex specialis* k obecné úpravě při postupu při zastavení exekuce dle § 55 odst. 3 a 4¹⁰⁴, tudíž bude mít speciální úprava přednost před aplikací úpravy obecné. Aby mohl rozhodovat exekuční soud, musel by k tomu mít přímo zákonem svěřenou kompetenci. Exekuční soud I. stupně není ani oprávněn soudnímu exekutorovi ukládat závaznými pokyny, jak má v exekuci postupovat (výjimka § 43a odst. 6 EŘ) a nemůže tak uložit povinnost soudnímu exekutorovi, aby oprávněného vyzval k zaplacení zálohy. Jinak tomu bude ve chvíli rozhodování v rámci odvolacího řízení, když odvolací soud je oprávněn závazným pokynem v rámci zrušovacího rozhodnutí uložit povinnost exekutorovi, aby učinil potřebné procesní úkony.¹⁰⁵

4.2.3 *Výzva oprávněnému k vyjádření a složení zálohy*

Jsou-li splněny předpoklady k zastavení (tj. doba 6 let, ani částečné uspokojení vymáhané povinnosti a není postižena nemovitá věc), soudní exekutor zašle výzvu oprávněnému, aby se vyjádřil, zda souhlasí, nebo nesouhlasí se zastavením. Lhůta je oprávněnému stanovena na 30 dnů. Přičemž se jedná o lhůtu procesní zákonnou, kterou exekutor není oprávněn prodloužit a její zmeškání nelze prominout.¹⁰⁶ Vyjádří-li se oprávněný tak, že se zastavením

¹⁰³ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 518.

¹⁰⁴ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 31. října 2023, sp. zn. 17 Co 203/2023.

¹⁰⁵ Tamtéž

¹⁰⁶ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční*

souhlasí, exekutor exekuci zastaví. Stejně tak ji zastaví, pokud stanovená lhůta uplyne marně. Exekutor nemusí výzvu činit prostřednictvím usnesení.

Exekutor oprávněného vyzve ke složení zálohy na další vedení exekuce, jestliže nebude se zastavením exekuce souhlasit. Ve výzvě oprávněného poučí o povinnosti složit zálohu ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy ke složení zálohy na náklady exekuce. Dále jej poučí o možnosti podání návrhu na zproštění od složení zálohy, čemuž může exekutor ve výjimečných případech vyhovět, jsou-li dány zvláště závažné důvody, zejména s ohledem na poměry oprávněného.¹⁰⁷ Jestliže se oprávněný rozhodne nesložit zálohu na další vedení exekuce po vyzvání dle § 55 odst. 8 EŘ ve lhůtě, soudní exekutor exekuci zastaví.¹⁰⁸

Výše zálohy je stanovena v § 12 odst. 4 ET, která činí 500 Kč. Výše zcela jistě nereflektuje skutečné náklady vzniklé exekutorovi v souvislosti s vedením exekuce.

Exekutor následně zapíše datum složení zálohy do rejstříku zahájených exekucí dle § 35b odst. 1 EŘ, vyjmenovávající údaje vedené v rejstříku a jejich rozsah. Datum složení zálohy na náklady exekuce nebo zálohy na další vedení exekuce jsou poté uvedeny v § 35b odst. 1 písm. k) EŘ.¹⁰⁹

4.2.4 Zproštění oprávněného od složení zálohy

Oprávněný je povinen k návrhu připojit potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech, podané na formuláři. O návrhu musí soudní exekutor rozhodnout do 10 dnů ode dne jeho doručení, zároveň je povinen v rozhodnutí uvést důvody, na kterých se jeho rozhodnutí zakládá (tj. musí být odůvodněno). Podá-li oprávněný návrh po uplynutí lhůty, nebude se k takovému návrhu přihlížet. Exekutor i exekuční soud mohou kdykoli během řízení povolení odejmout, pokud do skončení řízení vyjde najevo, že poměry oprávněného osvobození již neodůvodňují nebo nikdy ani neodůvodňovaly. Nevyhoví-li exekutor návrhu na zproštění od složení zálohy nebo bylo-li povolení na osvobození odňato, bude

činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 518.

¹⁰⁷ § 55 odst. 10 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁰⁸ § 55 odst. 8 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁰⁹ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 519.

oprávněný povinen složit zálohu do 15 dnů od doručení rozhodnutí o zamítnutí nebo odmítnutí návrhu, jinak exekuci zastaví. Stejně bude postupováno i v případě, kdy bude zproštění odňato.¹¹⁰

Jedná-li se o exekuce tzv. privilegovaných oprávněných, tedy o exekuce směřující k vymožení pohledávky na výživné pro nezletilé dítě, náhradní výživné dle zvláštního zákona, náhradu újmy způsobené pracovním úrazem, nemocí z povolání, pohledávky pro ublížení na zdraví, trestným činem, pohledávky z deliktu dle OZ, bezdůvodné obohacení, pohledávky školy nebo školského zařízení z veřejné služby poskytované dle školského zákona, nebo pokud by odporovalo dobrým mravům, bude oprávněný zproštěn povinnosti složit zálohu k rukám exekutora.¹¹¹ Ke zproštění dochází bez rozhodnutí, tzn. oprávněný bude zproštěn *ex lege* (tj. ze zákona). Exekutor by měl oprávněného o tomto poučit ve výzvě a zároveň jej vyzvat, aby ve vyjádření uvedl, zda splňuje podmínky pro zproštění od složení záloh a případně uvedl okolnosti svědčící v jeho prospěch.¹¹²

4.2.5 *Další vedení exekuce*

Složená záloha na další vedení exekuce nebo zproštění od složení zálohy zaručuje oprávněnému pokračování ve vedení exekuce na další 3 roky. Doba, o kterou se vedení prodlužuje, začíná běžet v den následující po dni, kdy došlo ke skončení předchozí části rozhodné doby, tzn. na ni bezprostředně navazuje, a nikoli až dnem zaplacení zálohy. V případě prodloužení doby pro vedení exekuce z důvodu zproštění od složení zálohy počíná lhůta běžet dnem, kdy bylo sdělení oprávněného doručeno příslušnému soudnímu exekutorovi.¹¹³

K prodloužení o další 3 roky může následně dojít již pouze jednou. Celková doba vedení exekuce od vyznačení doložky provedení exekuce bude činit 12 let. Nejprve poběží 6letá doba, po jejím uplynutí a složení zálohy poběží 3letá doba,

¹¹⁰ § 55 odst. 10 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹¹¹ § 55 odst. 9 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹¹² KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 520.

¹¹³ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 521.

která se po složení další zálohy prodlouží o další 3 roky. Po uplynutí těchto 12 let soudní exekutor exekuci zastaví bez výzvy a vyjádření oprávněného (tzn. i bez souhlasu oprávněného).¹¹⁴ Dvanáctiletá doba vedení bezvýsledné exekuce je považována za dobu dostatečnou, během níž je naplněno legitimní očekávání oprávněného, který při jejím zahájení nemohl předpokládat a ani počítat s tím, že exekuce bude vedena bez vidiny konce.¹¹⁵

Není vyloučeno, aby běh rozhodné 6leté doby byl přerušeno, jestliže dojde v exekuci k alespoň částečnému vymožení plnění. Doba začne běžet znovu od počátku ode dne následujícího po dni, v němž naposledy došlo k částečnému vymožení povinnosti.¹¹⁶

Doba bezvýslednosti (tj. 6 let) i prodloužené doby (tj. dvakrát 3 roky) neběží a postup dle § 55 odst. 7 až 13 se na tyto vůbec neužije, jedná-li se o exekuce, jejímž předmětem je nepeňžitě plnění. Dále se do uvedených dob nezapočítává:

- doba, po kterou probíhalo řízení o návrhu na zastavení nebo odklad exekuce – tedy ode dne podání návrhu do právní moci rozhodnutí o tomto návrhu (tzn. včetně odvolacího řízení);
- doba, po kterou probíhalo řízení o námitce podjatosti – od podání námítky do právní moci rozhodnutí o ní;
- doba, po kterou probíhalo řízení o odvolání účastníka řízení, půjde např. o odvolání proti usnesení o změně plátce mzdy a další – nezapočítává se doba ode dne podání odvolání do dne právní moci rozhodnutí o něm;
- doba, po kterou probíhalo řízení o jiném podání účastníka řízení;
- doba, po kterou trval odklad exekuce části majetku, během něhož nelze exekuci provést – nezapočítá se doba od právní moci vyhovujícího rozhodnutí do data uvedeného v rozhodnutí o částečném odkladu;
- doba, po kterou byla exekuce jako celek odložena – tedy byl povolen odklad exekuce, dále se nezapočítá doba od právní moci vyhovujícího rozhodnutí do data uvedeného v rozhodnutí o odkladu;

¹¹⁴ § 55 odst. 11 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹¹⁵ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 31. října 2023, sp. zn. 17 Co 203/2023.

¹¹⁶ § 55 odst. 11 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

- doba, po kterou nebylo možné exekuci dle zvláštního právního předpisu provést (např. se jedná o § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona).¹¹⁷

Soud nesmí rozhodnout o zastavení exekuce pro nemajetnost bez návrhu po dobu, kdy trvá prodloužená exekuce. Je-li podán návrh na zastavení exekuce pro nemajetnost během rozhodné doby, soudní exekutor jej postoupí exekučnímu soudu, jenž je povinen návrh zamítnout.¹¹⁸

4.2.6 *Náklady exekuce*

Náklady bezvýsledné exekuce, jež byla zastavena podle § 55 odst. 7, 8, 10 nebo 11 EŘ, se určí ve výši minimální odměny a paušální náhrady hotových výdajů dle ET, zvýšených o hodnotu daně z přidaného hodnoty, je-li exekutor jejím plátcem. Náklady se tak uspokojí ze zálohy na náklady exekuce nebo ze zálohy na další vedení exekuce.

Náklady spojené s exekucí mohou v některých případech přesáhnout částku, kterou oprávněný složil jako zálohu na tyto náklady nebo na další vedení exekuce. Je nutné zdůraznit, že za této právní úpravy nemá soudní exekutor právo na úhradu nákladů exekuce, jež přesahují výši složené zálohy a bude je tak nucen nést sám.¹¹⁹

4.2.7 *Náhrada nákladů náležící exekutorovi*

Paušální náhrada nákladů byla exekutorům stanovena na částku 750 Kč, a to zákonem č. 255/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 255/2023 Sb.“), vyplácet ji bude soudnímu exekutorovi stát prostřednictvím exekučního soudu. Ačkoli se na řízení spojená ke společnému řízení hledí, jako by ke spojení nedošlo, u paušální náhrady nákladů tomu bude jinak. Exekutor má právo pouze na jednu paušální náhradu v řízení, jež bylo zahájeno na základě exekučního návrhu, v němž oprávněný navrhl vymožení povinností vyplývajících z více exekučních titulů.¹²⁰

¹¹⁷ KASÍKOVÁ, Martina. § 55 [Zastavení exekuce]. In: KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 497-498.

¹¹⁸ § 55 odst. 11 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹¹⁹ § 55 odst. 13 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹²⁰ Bod 1. a 2. článku II zákona č. 255/2023 Sb.

Soudnímu exekutorovi nevznikne právo na paušální náhradu nákladů, nevydá-li usnesení o zastavení exekuce do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona č. 255/2023 Sb. nebo ode dne pozdějšího, v němž byly splněny podmínky pro zastavení exekuce, přičemž se jedná o lhůtu prekluzivní.¹²¹

Zákon č. 255/2023 Sb. stanovuje exekutorovi postup, jakým žádat o náhradu. Aby byla exekutorovi náhrada přiznána, musí sám v usnesení o zastavení exekuce uložit exekučnímu soudu, aby vyplatil paušální náhradu nákladů a vedle toho stanovit lhůtu pro vyplacení, která nesmí být kratší než 4 měsíce od právní moci a vyznačit spisovou značku exekučního soudu. Mezi další nezbytné náležitosti patří odůvodnění usnesení, v němž exekutor specifikuje klíčové informace, jako je zejména datum zahájení exekučního řízení, datum vyznačení doložky provedení exekuce nebo nabytí právní moci usnesení o nařízení exekuce. Dále uvede skutečnost, že v exekuci nedošlo ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti (v případě, že k takovému uspokojení došlo, uvede také datum posledního částečného vymožení). Rovněž zahrne informaci o tom, zda exekucí nebyla postížena nemovitá věc, datum doručení výzvy dle § 55 odst. 7 EŘ oprávněnému, důvod zastavení exekuce dle § 55 odst. 7, 8, 10 nebo 11 EŘ a doby dle § 55 odst. 12 EŘ. Součástí usnesení bude dále přehled údajů o zastavení exekuce.¹²² Očekává se, že exekutor k usnesení o zastavení exekuce přiloží rovněž návrh platebního poukazu s částečně vyplněnými údaji, jenž exekuční soud využije pro výplatu paušální náhrady nákladů. Nebude-li, a to v rozporu se zákonem, usnesení o zastavení obsahovat některé údaje, může soud exekutora vyzvat k jejich doplnění, k doplnění přehledu údajů vyhotovených na formuláři (tj. platebním poukazu) nebo může být exekutor vyzván, aby doplnil vysvětlení určité otázky související se zastavením konkrétní exekuce.¹²³

Novela EŘ (tj. zákon č. 255/2023 Sb.) umožňuje exekučnímu soudu podat proti usnesení o zastavení odvolání do 3 měsíců od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Úprava zřejmě reaguje na chování soudních exekutorů, kteří vydávali usnesení a zastavovali exekuce, ačkoli nesplňovaly příslušné podmínky. Obdobná problematika byla zaznamenána i s v souvislosti se zastavováním tzv. bagatelních

¹²¹ Bod 3. článku II zákona č. 255/2023 Sb.

¹²² Bod 4. článku II zákona č. 255/2023 Sb.

¹²³ Důvodová zpráva k zákonu č. 255/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 457/0, *Zvláštní část: k čl. 2.* PDF; online. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=216150>. [citováno 2023–11-16].

exekucí, při kterých exekutoři zastavovali exekuce, jež nespĺňovaly zákonem stanovené předpoklady a neoprávněně si v usnesení přiznávali paušální náhrady nákladů, toto vyplynulo z dohledové činnosti Ministerstva spravedlnosti i z konzultací s jinými dohledovými orgány. Ministerstvo spravedlnosti na základě zjištění vydalo stanovisko, které sice nepodává závazný výklad zákonných ustanovení, ale doporučuje soudním exekutorům, aby vykonávali své povinnosti v souladu s § 2 odst. 2 EŘ, tedy vykonávali svědomitě své povolání a při jeho výkonu se zdrželi všeho, co by mohlo narušit důstojnost exekutorského povolání nebo ohrozit důvěru v nezávislý, nestranný a spravedlivý výkon exekuční činnosti.¹²⁴ Aby se takovému postupu ze strany soudních exekutorů předešlo, exekuční soud má nově možnost podat odvolání proti usnesení o zastavení do 3 měsíců od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, v této lhůtě může sám přezkoumat, zda zákonné podmínky splněny byly, nebo nebyly.

Paušální náhrada nákladů jistě neodpovídá stále rostoucím nákladům spojeným se zastavením exekuce, i přesto představuje částka 750 Kč pokrok oproti původní právní úpravě, dle které neměli exekutoři při zastavování bezvysledných exekucí nárok na žádnou náhradu. Exekutorská komora uvedla, že náklady na zastavení bezvysledné exekuce mohou činit až 2 987,30 Kč, zahrnující náklady zejména za práci (tedy průměrná mzda) a nepřímé náklady (například energie atp.) a exekutoři by tak museli poměrnou část nést z vlastních prostředků. Proti tomu se exekutoři z opodstatněných důvodů ohradili a byli připraveni toto napadnout u Ústavního soudu, neboť soudní exekutor vykonává exekuční a další činnost za úplatu, jak plyne z ustanovení § 3 odst. 1 EŘ a z ustálené judikatury Ústavního soudu. Právní úprava obsažená v zákoně č. 286/2021 Sb. problematiku náhrad nákladů exekucí zahájených přede dnem účinnosti tohoto zákona, jež mají být zastaveny pro bezvyslednost, neupravovala. Právo na náklady exekuce tudíž zpravidla zaniklo v plném rozsahu. To se změnilo přijetím zákona č. 255/2023 Sb., ten nově upravuje výši paušální náhrady nákladů spojených se zastavením bezvysledné exekuce, které budou soudnímu exekutorovi za splnění zákonných podmínek vyplaceny státem přes exekuční soud.¹²⁵

¹²⁴ Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k neoprávněně požadované či neoprávněně vyplacené náhradě nákladů soudního exekutora při zastavování bagatelních exekucí dle zákona č. 286/2021 Sb. Online. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/metodicka-cinnost/>. [citováno 2023–11-16].

¹²⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 255/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 457/0, *Obecná část: b) odůvodnění hlavních principů navrhované právní*

4.2.8 *Zastavení exekuce*

Zastavení bezvýsledné exekuce, jak stanovuje ustanovení § 55 odst. 7 až 11 EŘ, nevede k žádné změně jakýchkoli účinků již provedených úkonů nebo již vymoženého plnění.¹²⁶ Tato úprava zajišťuje, že případné zastavení exekuce nebude mít negativní dopady na dřívější právní postupy či dosažené výsledky.

4.2.9 *Zastavenie starej exekúcie*

Obdobnou právní úpravu lze nalézt u našich sousedů. Slovenská republika zákonem č. 233/2019 Z.z., zákon o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov umožnila zastavit tzv. staré exekuce.

Jedná se o exekuce zahájených před 1. dubnem 2017, které byly vedeny dle předpisů účinných do 31. března 2017. Rozhodná doba zde byla stanovena na pět let ode dne doručení prvního pověření soudnímu exekutorovi k provedení exekuce.¹²⁷ Zmiňovaný zákon upravuje celkem čtyři důvody, na něž se právní úprava zastavení vztahuje. Exekuce se zastavuje v případech, kdy uplynula rozhodná doba, přičemž se nejedná o některou z výjimek uvedených v zákoně, dále oprávněný nebo povinný zanikl bez právního nástupce nebo bylo zastavené dědické řízení po oprávněném či povinném z důvodu nemajetnosti nebo majetku nepatrné hodnoty, zastavení staré exekuce mohl navrhnout oprávněný a v poslední řadě lze exekuce zastavit z toho důvodu, že důvod na zastavení staré exekuce vyplývá ze zvláštního předpisu, jež upravuje konkurzní řízení.¹²⁸

Výjimky, na které se zákon neuzije, a tudíž nebudou ani zastaveny dle tohoto zákona, se vztahují například na pohledávky na výživném, na uspokojení práva na nepeněžitě plnění, včetně uspokojení práva na peněžitě plnění, jsou-li vymáhány ve stejném exekučním řízení nebo na starou exekuci, jestliže v ní bylo dosaženo plnění alespoň 15 eur v posledních 18 měsících přede dnem, kdy by měla být zastavena exekuce dle tohoto zákona a další výjimky vyjmenované v § 2 odst. 2 zákona č. 233/2019 Z.z., zákon o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

úpravy. PDF; online. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=216150>. [citováno 2023-11-29].

¹²⁶ § 55 odst. 13 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹²⁷ § 3 odst. 1 zákona č. 233/2019 Z.z., zákon o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹²⁸ § 2 odst. 1 zákona č. 233/2019 Z.z., zákon o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Stejně jako v českém prostředí náleží slovenskému exekutorovi náklady exekuce. Při zastavování starých exekucí náleží exekutorovi vedle nákladů, jež si oprávněně ponechal z vymoženého plnění ještě před zastavením staré exekuce, dále mu náleží taktéž paušální náhrada nákladů. Tato byla stanovena na výši 35 eur, která se zvyšuje o DPH, je-li jejím plátcem. Ani zde nemá exekutor nárok na jakékoli jiné náhrady staré exekuce. Plátcem paušálních nákladů je oprávněný, kterého musí o tomto informovat, a hlavně vyzvat exekutor v zaslaném vyrozumění. Může se stát, že exekutor nebude mít nárok na úhradu žádných paušálních nákladů v situaci, kdy zaslal oprávněnému vyrozumění o zastavení exekuce po uplynutí lhůty 120 dní od zastavení staré exekuce dle tohoto zákona, popř. do 180 dní, jestliže se stará exekuce zastavuje ke dni účinnosti tohoto zákona nebo nebude mít nárok na zaplacení paušální náhrady nákladů, jestliže se jedná o nezapsanou starou exekuci ve slovenském centrálním registru exekucí.¹²⁹

4.3 Milostivé léto

Milostivé léto jako nový právní institut poskytuje jedinečnou možnost občanům zmírnit tíhu exekucí a nalézt úlevu v období finančních obtíží. Představuje vstřícný krok ze strany státu vůči povinným a umožňuje zastavit exekuci, kterou proti nim vede tzv. veřejnoprávní oprávněný.

4.4 Milostivé léto I

Poprvé se koncept tzv. milostivého léta objevil v zákoně č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v čl. IV. (tj. přechodných ustanovení) bodu 25 uvedeného zákona (dále jen „zákon č. 286/2021 Sb.“). Právní úprava milostivého léta I nabyla účinnosti 28. října 2021. Ačkoli byl záměr zákonodárců veden dobrými úmysly, tedy snížit počet dlouhodobě vedených exekucí, a tím poskytnout pomoc povinným, proti nimž vede exekuci veřejnoprávní instituce v postavení oprávněného, provedení nebylo dle autorů odborných článků a zejména soudních exekutorů v praxi příliš promyšlené, ať už po stránce jazykové i strukturální.

¹²⁹ § 6 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 233/2019 Z.z., zákon o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Primárním účelem a smyslem jednorázové akce tzv. milostivého léta bylo ulehčit povinným. Ti byli osvobozeni od placení příslušenství náležejících k jistině, jestliže exekuci proti povinnému zahájil veřejnoprávní subjekt.

Určitý posun a spravedlnost můžeme spatřovat v podmínkách, jež musely být splněny, aby mohlo dojít k zastavení exekuce v rámci milostivého léta. Podrobněji budou podmínky rozebrány v následujících kapitolách, nyní zmíníme, že oproti právní úpravě bagatelních exekucí a bezvýsledných exekucí, během nichž není oprávněným uhrazeno buďto ničeho, nebo téměř ničeho (jako v případě bezvýsledných exekucí, u kterých se podmínky posuzují za posledních 6 let, kdy nesmí být ničeho vymoženo, nicméně dřívější plnění je akceptováno), milostivé léto ponechalo povinnému povinnost uhradit alespoň jistinu jako takovou.

4.4.1 Podmínky

První koncept milostivého léta byl omezen pouze na exekuce prováděné dle EŘ a nikoli na exekuce správní, daňové či na výkon rozhodnutí dle OSŘ. Vztahuje se pouze na exekuce zahájené přede dnem účinnosti zákona č. 286/2021 Sb.

Podmínky soudní exekutor posuzoval u všech povinných, u nichž byl oprávněným veřejnoprávní oprávněný, avšak nebylo vyloučeno ani to, aby přijímal podněty ze stran povinných. Takový návrh musel být posuzován dle svého obsahu. K posouzení mohlo dojít pouze na základě obsahu exekučního titulu, z toho vyplývá, že nebylo nutné k návrhu přikládat další listiny, aby mohlo být o návrhu věcně rozhodnuto. Obsahoval-li návrh povinného záměr užít postup dle milostivého léta a tvrzení, že se i na jeho exekuci vztahují podmínky, jednalo se o zjevný odkaz na článek IV, bod 25 zákona č. 286/2021.¹³⁰

V situaci, kdy chtěl soudní exekutor postupovat na základě vyvratitelné domněnky obsažené v bodu 25 odst. 1 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., tj. byla-li exekuce vedena jen pro vymožení příslušenství vzniklého podle hmotného práva, má se za to, že celá jistina byla vymožena. V rámci předvídatelnosti procesního postupu před vydáním rozhodnutí měl dát exekutor prostor oprávněnému k vyvrácení této domněnky, např. doložením vyúčtování apod.¹³¹

¹³⁰ Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. prosince 2021, sp. zn. 23 Co 326/2021-40.

¹³¹ Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. ledna 2022, sp. zn. 17 Co 285/2021.

4.4.2 *Subjekty*

Zastavit exekuční řízení v rámci milostivého léta bylo možné pouze, pokud se jednalo o exekuci fyzické osoby.¹³²

Oprávněným mohly být pouze veřejnoprávní subjekty vyjmenované v bodu 25 odst. 1 písm. a) až n) článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., tj. Česká republika, územní samosprávný celek, státní příspěvkové organizace, státní fond, veřejná výzkumná instituce, veřejná vysoká škola, státní podnik nebo národní podnik, zdravotní pojišťovna, Český rozhlas nebo Česká televize a další v bodu vyjmenování.

V případě postoupení pohledávky bylo klíčovým faktorem pro použití milostivého léta datum, kdy nabylo právní moci usnesení o nástupnictví. Toto usnesení nejenže stanovilo právního nástupce, ale také se zaměřilo na řešení potenciální neplatnosti záměrného postoupení pohledávky, čemuž byla věnována zvláštní pozornost.¹³³

4.4.3 *Okruh řízení*

Milostivé léto poskytlo možnost zastavit exekuce, v nichž ke dni 28.10.2021 (tj. účinnosti novely) byla vymožena nebo jinak uhrazena celá jistina a alespoň 750 Kč, zvýšená o daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), byl-li soudní exekutor jejím plátcem.¹³⁴

Milostivé léto rovněž zasáhlo do situací, kdy exekuce probíhala od samého počátku pouze za účelem vymožení příslušenství vzniklého podle hmotného práva. Přiměřeně se ustanovení užilo i pro pohledávky veřejnoprávních oprávněných, kteří byli dalšími oprávněnými, zástavními věřiteli nebo přihlášenými věřiteli v exekučním řízením.¹³⁵

¹³² Bod 25 odst. 1 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹³³ KASÍKOVÁ, Martina. *Milostivé léto – zastavení exekuce a prominutí zbytku pohledávek veřejnoprávních věřitelů po zaplacení jistiny*. Online. *Výběr literatury*. 2021, č. 2/2021. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgfpxm6lcmvzf6m27nruxi&groupIndex=1&rowIndex=0>. [citováno 2023-11-30].

¹³⁴ Bod 25 odst. 1 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹³⁵ Bod 25 odst. 1 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních

Byla-li exekuce vedena jen pro část jistiny, bylo povinnému umožněno doplatit pouze nezaplacenou, popř. jinak nezaniklou část jistiny a náklady exekuce ve výši 750 Kč a DPH.¹³⁶

4.4.4 *Výjimky*

Ustanovení bodu 25 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb. se neuplatnilo pro finanční tresty (tj. peněžité tresty) či jiné majetkové sankce uložené dlužníkovi v trestním řízení za úmyslný trestný čin. Stejně tak se nevztahovalo na pohledávky spojené s náhradou škody vyplývající z úmyslného porušení právní povinnosti. Kromě toho se příslušná ustanovení úpravy milostivého léta nevztahovaly na pohledávky věřitelů týkající se zákonného výživného, náhradního výživného podle jiného zákona a pohledávky na náhradu škody způsobené na zdraví.¹³⁷

4.4.5 *Náhrada nákladů náležící exekutorovi*

Náhrada nákladů byla stanovena na výši 750 Kč, kterou bylo nutné navýšit ve chvíli, kdy byl soudní exekutor plátcem daně z přidané hodnoty. Přičemž se jednalo o paušální výši nákladů exekuce a obsahovala nejen odměnu exekutora, ale také jeho hotové výdaje.¹³⁸ Částka ani při tomto způsobu zastavení exekuce nebyla dostačující a neodrážela skutečné náklady s tím spojené.

4.4.6 *Soukromoprávní oprávněný*

Jak již bylo zmíněno výše, právní úprava se vztahovala pouze na veřejnoprávní oprávněné, kteří jsou v zákoně vyjmenováni. I přesto se k milostivému létu připojila i řada soukromoprávních subjektů, mezi něž patřily například banky (Česká spořitelna, UniCredit Bank, Air Bank apod.), úvěrové společnosti (např. Essox) a další. Na tyto se však zákonná úprava nevztahovala a jejich přistoupení bylo založeno čistě na jejich dobré vůli pomoci svým klientům od dluhů, které vůči nim měli. Zároveň to byla příležitost i pro ně samotné získat finanční prostředky, jež jim klienti dlužili. V důsledku toho, že pro ně neexistovaly

exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹³⁶ Tamtéž

¹³⁷ Bod 25 odst. 8 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹³⁸ Bod 25 odst. 2 článku IV části druhé zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

zákonem upravené podmínky, mohli si je stanovit sami. Lišit se tak mohly v tom, jakou výši požadovaly uhradit nebo také ve lhůtě pro uhrazení jistiny.

4.5 Milostivé léto II

Milostivé léto II si jako jeho předchůdce kladlo za cíl urychlit nezbytné kroky k zastavení exekucí vedených ve prospěch veřejnoprávních oprávněných subjektů, a tak přispět ke snížení celkového počtu exekucí. Jeho hlavním záměrem bylo optimalizování procesů, což mělo umožnit rychlejší řešení exekucí a snížení administrativní zátěže. Institut byl dostupný pro povinné splňující nové podmínky, kteří jej nevyužili v období od 28. října do 28. ledna 2022.

Druhé kolo milostivého léta přineslo řadu změn, které v praxi vyplynuly z nejasností předchozí právní úpravy a pokusilo se sjednotit tento institut.

Základním právním předpisem se tak stal nově zákon č. 214/2022 Sb., zákon o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 214/2022 Sb.“).

4.5.1 Zpřesnění sporných otázek

Například se vyskytly pochybnosti v otázce možnosti využití milostivého léta i v situacích, kdy veřejnoprávní věřitel postoupil pohledávku oprávněnému, jenž není veřejnoprávním subjektem. Nově byla přímo zakotvena podmínka nutná ke splnění předpokladů milostivého léta, tedy skutečnost, že oprávněným je pouze v zákoně stanovený veřejnoprávní oprávněný. Pokud byla pohledávka vymáhaná ve prospěch někoho jiného, nemohlo být tohoto postupu užito.¹³⁹

Další problematickou otázkou v praxi se stalo vymáhání nepeněžitých plnění v exekuci při užití úpravy milostivého léta. Nová právní úprava se s tím vypořádala tak, že pokud je podmínkou pro zastavení exekuce vymožení jistiny, nelze tuto právní úpravu aplikovat v exekucích na nepeněžitá plnění. Ačkoli není vyloučeno, aby se v rámci nepeněžitých plnění vymáhalo i peněžitá plnění, takové jsou však součástí příslušenství, jedná se například o náklady exekuce.¹⁴⁰

¹³⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 214/2022 Sb., zákon o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících důvodů, sněmovní tisk č. 217/0, *Obecná část: K odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy*. PDF; online. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=212151>. [citováno 2024-01-23].

¹⁴⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 214/2022 Sb., zákon o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících důvodů, sněmovní tisk č. 217/0, *Obecná část: K odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy*. PDF; online. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=212151>. [citováno 2024-01-23].

V neposlední řadě byly najisto postaveny také penále a smluvní pokuty, jež se pro účely milostivého léta II považovaly za příslušenství.¹⁴¹ Nedochovalo tak k průtahům mezi soudními exekutory a například pojišťovny, kdy nebylo zcela jasné, jak se k penále a smluvním pokutám postavit.

4.5.2 *Zásadní změny*

Nová právní úprava nejenže zpřesnila dosavadní právní úpravu a sporné otázky, jež v průběhu vyvstaly, ale také přinesla změny. Nejzásadnější změny můžeme spatřovat zejména v těchto bodech:

- možnost povinných uhradit vymáhanou jistinu a paušální náhradu nákladů do 3 měsíců od účinnosti zákona č. 214/2022 Sb.;
- na základě milostivého léta II bylo možné postupovat v situacích, kdy o to povinný výslovně požádal, tzn. povinný musel exekutorovi písemně sdělit, že žádá o zahájení postupu dle milostivého léta;
- povinný měl dále možnost požádat soudního exekutora o sdělení výše částky, která měla být uhrazena nebo o sdělení částky, která již vymožená byla přede dnem účinnosti zákona, přičemž soudnímu exekutorovi byla poskytnuta 15denní lhůta pro vyjádření a vyřízení žádosti.¹⁴²

Celkově lze říci, že právní úprava milostivého léta II byla více propracovaná, přenáší více zodpovědnosti na samotné povinné zejména v podobě žádosti o postup dle milostivého léta II a až následně mohl soudní exekutor činit příslušné kroky k zastavení exekuce.

4.5.3 *Podmínky*

Stejně, jako v prvním kole milostivého léta, bylo podmínkou vedení exekuce veřejnoprávním oprávněným proti fyzické osobě. Ta musela od 1.9. do 30.11.2022 uhradit nezaplacenou nebo jinak vymáhanou jistinu v rámci exekučního řízení a paušální náhradu nákladů exekuce¹⁴³ nebo byla do dne 31. srpna 2022 vymožená nejméně celá vymáhaná jistina a paušální náhrada nákladů.¹⁴⁴ Splněna tak musela být jedna z těchto dvou alternativních podmínek.

¹⁴¹ § 1 odst. 4 zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů.

¹⁴² § 1 odst. 3 písm. a) zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů.

¹⁴³ Tamtéž

¹⁴⁴ § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů.

Ke zkoumání, zda povinný splňuje podmínky pro takový postup, docházelo již pouze na jeho písemnou žádost podanou do 30.11.2022.

Jestliže došlo ke splnění podmínek, exekutor z moci úřední i bez souhlasu oprávněného zastavil exekuci v řízení zahájených přede dnem 28. října 2021.¹⁴⁵

4.5.4 *Žádost povinného jako podmínka k zahájení postupu*

Tuto podmínku v předcházející právní úpravě nenalezneme. Exekutoři byli povinni zkoumat splnění podmínek automaticky u všech povinných, vůči nimž vedl exekuci veřejnoprávní subjekt, což představovalo podstatnou zátěž exekutorských úřadů vzhledem k množství vedených exekucí. Mnohdy mohlo docházet k tomu, že povinní o této možnosti ani nevěděli a bez jakékoli jejich aktivity došlo k zastavení exekuce.

Žádost o zahájení postupu podle milostivého léta II musela respektovat požadavky stanovené v § 42 odst. 4 OSŘ, což zahrnuje jasnou identifikaci žadatele a vyjádření jeho požadavků. Klíčovým bylo, aby z obsahu žádosti vyplynulo, že povinný žádal o použití milostivého léta II v konkrétní exekuci s cílem zastavit ji a osvobodit jej od placení příslušenství jistiny. Zajímavým aspektem bylo, že specifický požadavek na zastavení exekuce nemusel být explicitně uveden; povinný mohl použít i jiné formulace, jako byl odkaz na milostivého léta nebo zákon č. 214/2022 Sb., který právně zakotvoval milostivé léto II.¹⁴⁶

Nebylo požadováno, aby povinný uváděl konkrétní detaily důvodnosti žádosti, například o doplacení jistiny apod. Tuto otázku vyhodnocoval sám exekutor na základě obsahu spisu. Z tohoto vyplývá, že žadatel musel pouze jasně a nepochybně sdělit svůj požadavek na užití institutu milostivého léta II.

Na základě výše uvedeného je možné vyvodit závěr, že se jednalo o procesní žádost, o níž exekutor musel výslovně rozhodnout, tzn. exekuci zastavit a rozhodnout o osvobození povinného od placení nezaniklého zbytku příslušenství jistiny, nebo žádost zamítnout. Rozhodnutí exekutor následně zaslal povinnému, o jehož žádost se jednalo.¹⁴⁷

¹⁴⁵ § 1 odst. 2 zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů.

¹⁴⁶ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 5.

¹⁴⁷ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 6.

Žádost bylo možné podat kdykoli od platnosti zákona upravujícího milostivé léto II do 30. listopadu 2022. Z hlediska formálních a obsahových záležitostí se na žádost vztahovalo ustanovení § 42 a násl. OSŘ. Z žádosti muselo být patrné, kterému exekutorovi je určena, kdo ji činí, které věci se týká a co sleduje, datum a podpis. Toto nemohlo být činěno za povinného třetí osobou, s výjimkou právního zástupce, opatrovníka nebo zákonného zástupce, na základě doložené plné moci nebo rozsudku o opatrovnictví.¹⁴⁸

4.5.5 *Žádost o sdělení výše částky*

Žádost o sdělení výše částky připadala v úvahu při postupu dle § 1 odst. 3 písm. a) zákona č. 214/2022 Sb. Požádal-li povinný o sdělení výše částky do 15. listopadu 2022, došlo tím k prolomení možnosti úhrady od 1.9.2022 do 30.11.2022. Lhůta k úhradě se prodloužila o počet dnů, o které exekutor překročil lhůtu na odpověď povinnému. Lhůta ovšem nemohla skončit dříve než 5 dnů ode dne, kdy byla povinnému doručena odpověď soudního exekutora.

Překročil-li exekutor lhůtu o méně než 5 dnů, lhůta se prodloužila o 5 dnů. V důsledku překročení lhůty o více než 5 dnů byla lhůta prodloužena o stejný počet dnů, o které byla původně exekutorem překročena.¹⁴⁹

4.5.6 *Jistina a příslušenství dle úpravy milostivého léta II*

Pro účely milostivého léta II se za příslušenství považovaly úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním, tyto nebyly součástí jistiny. Jestliže nebylo možné z výroku exekučního titulu poznat, zda se jednalo o jistinu nebo o příslušenství, bylo tak možné učinit na základě odůvodnění vykonávaného rozhodnutí a pokud ani poté nebylo zcela jasné, o jakou složku se jedná, právní posouzení provedl sám exekutor.¹⁵⁰

Náklady řízení, jež vedlo k vydání exekučního titulu, nebyly součástí jistiny vymáhané v exekučním řízení. Jistinou ve smyslu § 1 zákona č. 214/2022 Sb.

¹⁴⁸ ŠTIKA, Martin. § 1 [Zákonné předpoklady]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 1223.

¹⁴⁹ ŠRIKA, Martin. § 1 [Zákonné předpoklady]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 1225.

¹⁵⁰ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 16-17.

je pouze hmotněprávní pohledávka (bez příslušenství) uložená meritorním výrokem exekučního titulu.

Právní úprava obsahovala taktéž fikci uhrazené jistiny. Byla-li exekuce vedena jen pro vymožení příslušenství, považovala se celá vymáhaná jistina za uhrazenou ode dne 1. září 2022, následně se postupovalo dle zákona č. 214/2022 Sb. přiměřeně. Teze se užíla pouze pro účely tohoto zákona. Exekutor dále nezjišťoval, zda k uhrazení skutečně došlo, pouze povinného v odpovědi na jeho žádost či sdělení vyrozuměl o povinnosti uhradit náklady exekuce, tj. paušální náhrady nákladů. V důsledku fikce uhrazené jistiny došlo ke značnému znevýhodnění těch oprávněných, kteří nevedli exekuci na jistinu a příslušenství v jednom řízení nebo u jednoho exekutora, kde došlo ke spojení řízení postupem dle § 37 odst. 5 a 6 EŘ. V nevýhodném a nerovném postavení se ocitly také fyzické osoby, proti nimž byla vymáhána jistina s příslušenstvím v jednom řízení.¹⁵¹

Není vyloučeno, aby v průběhu jedné exekuce bylo vymáháno současně i více jistin. Tato situace se týkala také exekucí, v nichž vystupovalo více veřejnoprávních oprávněných proti jednomu povinnému. Jednalo se o důsledek spojení několika původně odděleně vedených exekucí nebo z toho důvodu, že v rámci jediného exekučního titulu, jenž byl vymáhán, byla uložena povinnost k zaplacení více jistin. V těchto případech soudní exekutor postupoval dle milostivého léta II, jako by každá z těchto jistin byla uplatňována nezávisle.

V praxi se výše vyložená situace projevovala tak, že pokud povinný uhradil pouze jednu z více jistin, došlo k částečnému zastavení exekuce a osvobození od povinnosti platit příslušenství té konkrétní jistiny. Při plném neuhrazení některé z jistin exekutor žádost povinného o aplikaci milostivého léta II zamítl. Bylo na povinném, aby při uhrazení specifikoval, na kterou z více jistin platí.¹⁵²

4.5.7 Splnění podmínek

Po splnění podmínek (tzn. po zaplacení vymáhané jistiny a paušální náhrady nákladů) přezkoumal exekutor i další podmínky (tj. zejména subjekt a datum zahájeného exekučního řízení a další), následně vydal rozhodnutí ve formě

¹⁵¹ ŠTIKA, Martin. § 1 [Zákonné předpoklady]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÚHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 1228.

¹⁵² SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 17.

usnesení, jímž fyzickou osobu jako povinného osvobodil od placení veškerých dalších vymáhaných pohledávek přesahujících vymáhanou jistinu v rozsahu, v němž nebyly dosud uspokojeny a veřejnoprávnímu oprávněnému vyplatil uhrazenou vymáhanou jistinu. Došlo-li k vymožení jistiny, ačkoli nebyla veřejnoprávnímu oprávněnému vyplacena, užila se právní úprava dle obecných pravidel pro rozvrh, a to na úhradu nezaplacených anebo nezaniklých pohledávek dalších oprávněných, pohledávek zajištěných zástavním právem a pohledávek přihlášených do exekuce.¹⁵³

Proti usnesení, jež vydal exekutor, byla dána možnost podat odvolání. Tuto možnost mohl využít pouze veřejnoprávní oprávněný, další oprávněný, věřitel ze zástavního práva a přihlášený věřitel, jestliže jistina nebyla v exekučním řízení zcela uspokojena. Oprávnění mohli namítat pouze nesplnění předpokladů pro přiznání osvobození povinného.¹⁵⁴

4.5.8 Náhrada nákladů náležející oprávněnému

Veřejnoprávnímu oprávněnému náležely náklady, o nichž byl přede dnem 1. září 2022 vydán příkaz k úhradě nákladů exekuce, a které byly vymoženy. Další náhrada nákladů oprávněnému nenáležela.¹⁵⁵

4.5.9 Náhrada nákladů náležející exekutorovi

Nová právní úprava reagovala také na nedostatečnou paušální náhradu nákladů, která byla stanovena na 1 500 Kč a zvýšena o DPH, je-li soudní exekutor jejím plátcem.

Exekutor měl vždy právo na náhradu nákladů ve stanovené paušální výši (tj. 1 500 Kč), bez ohledu na okolnosti. Tato částka náležela exekutorovi i přesto, že povinný uhradil ty náklady exekuce, o nichž vydal příkaz k úhradě do 31. srpna 2022 a které do 31. srpna 2022 vymohl na základě dosud existujících příkazů k úhradě i přes skutečnost, že výše již přesáhla 1 500 Kč. Jestliže nedošlo k zastavení exekuce dle milostivého léta II, při pokračování v exekuci se užije

¹⁵³ § 4 odst. 1 zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů.

¹⁵⁴ § 4 odst. 5 zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů.

¹⁵⁵ § 3 věta poslední zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů.

původní režim úhrady nákladů. Odvolal-li se povinný do výroku o nákladech, meritorní výrok zůstal bez dotčení.¹⁵⁶

4.6 Milostivé léto III

Novinkou v oblasti série milostivých let se stalo tzv. milostivé léto III. Zásadním rozdílem se stal samotný předmět právní úpravy. Nově bylo možné požádat o odpuštění povinnosti v oblasti daní.

Daňové milostivé léto (tj. milostivé léto III) bylo upraveno zákonem č. 182/2023 Sb., zákon o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů (dále jen jako „zákon č. 182/2023 Sb.“). Jeho předmětem se stal mimořádný zánik určeného příslušenství daně odpuštěním a mimořádný zánik některých nedoplatků na dani a na příslušenství daně.¹⁵⁷

Milostivého léta III u České správy sociálního zabezpečení k 31. říjnu 2023 využilo celkem 35,6 tis. zaměstnavatelů a 162,7 tis. OSVČ. Ve svém součtu došlo k zaniknutí exekučních nákladů ve výši 12,4 mil. Kč a penále ve výši 1 504 mil. Kč.¹⁵⁸

4.6.1 Pojem daní

Pokud zákon č. 182/2023 Sb. nestanovil jinak, postupovalo se dle DŘ. Pro účely milostivého léta III bylo nutné stanovit, co se pod pojmem daní skrývá, a tedy na co se právní úprava bude ještě vztahovat.

Daní se tak rozuměla daň, poplatek nebo jiné obdobné peněžité plnění. Dále se jednalo také o místní poplatek nebo odvod za porušení rozpočtové kázně, pokud do 30. září 2023 rozhodlo zastupitelstvo obce, Hlavního města Prahy nebo kraje svým usnesením. Naopak se do milostivého léta III nemohly zapojit osoby, jež byly povinny uhradit dluh na clu. Vše se vztahovalo na exekuce, kde jako oprávněný vystupovaly orgány Finanční správy České republiky, orgány Celní správy České republiky, Ministerstvo financí či soudy nebo Vězeňská služba České republiky.¹⁵⁹

¹⁵⁶ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 22-23.

¹⁵⁷ § 1 písm. a) a b) zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů.

¹⁵⁸ Oddělení komunikace ČSSZ. Poslední měsíc, kdy můžete využít jedinečnou akci Milostivé léto u ČSSZ. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/-/posledni-mesic-kdy-muzete-vyuzit-jedinecnou-akci-milostive-letu-u-cssz>. [citováno 2024-02-14].

¹⁵⁹ § 2 zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů.

4.6.2 *Mimořádný zánik určeného příslušenství daně odpuštěním*

Rozhodný nedoplatek, jak byl definován v § 3 zákona č. 182/2023 Sb., představoval nedoplatek na dani či příslušenství daně fyzické osoby, jenž splňoval dvě podmínky. První podmínka byla, že nedoplatek vznikl do zákonem stanoveného rozhodného dne. Druhou podmínkou bylo, že tento nedoplatek byl evidován u správce daně do tohoto rozhodného dne. Vymezení termínů a definic byly klíčové pro určení povahy a rozsahu nedoplateků, na které se právní rámec vztahoval.

Předmětem zániku určeného příslušenství daně odpuštěním, jak stanovil § 4 zákona č. 182/2023 Sb., bylo příslušenství daně, jež nebylo uhrazeno. Mezi určené příslušenství daně, jak bylo popsáno v § 4 odst. 2 tohoto zákona, patřily úroky z prodlení, úroky z posečkané částky, penále, pokuty za opožděné tvrzení daně a náklady řízení, včetně nákladů exekučních.

Rozhodné období bylo období od 1. července do 30. listopadu 2023. Rozhodným dnem pak bylo 30. září 2022. Tyto termíny byly klíčové pro určení časového rámce, ve kterém byla ustanovení zákona č. 182/2023 Sb. aplikována a v němž se posuzovaly podmínky pro splnění postupu dle milostivého léta III.

Určené příslušenství daně zaniklo odpuštěním za předpokladu, že dlužník¹⁶⁰ požádal během rozhodného období o jeho odpuštění a došlo k úplnému uhrazení rozhodného nedoplatku, se kterým toto příslušenství souviselo, a to do 30. listopadu 2023. Dále bylo stanoveno, že určené příslušenství daně zaniklo odpuštěním také v situaci, kdy dlužník zažádal o rozložení úhrady souvisejícího rozhodného nedoplatku na splátky podle § 7 zákona č. 182/2023 Sb. a došlo k úplnému uhrazení rozhodného nedoplatku, se kterým toto příslušenství souviselo, nejpozději ve dni splatnosti splátek.¹⁶¹

Nově bylo možné rozložit úhradu rozhodného nedoplatku na splátky. Možnost splátkového kalendáře v předchozích úpravách milostivého léta dána nebyla. Aby k rozložení do splátek došlo, stanovil § 7 odst. 1 zákon č. 182/2023 Sb. podmínky, za nichž bylo možné takto postupovat. Dlužník musel podat žádost během rozhodného období, nesmělo se jednat o rozhodný nedoplatek, u kterého

¹⁶⁰ Označení dlužník vyplývá přímo ze zákona č. 182/2023 Sb., zákon o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů.

¹⁶¹ § 6 odst. 1 písm. a) a b), odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů.

bylo povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky, jednotlivý rozhodný nedoplatek ke dni podání žádosti nepřevyšoval částku 5 000 Kč a zároveň se nejednalo o nedoplatek na záloze na daň.

Zásadní změnou se stala také podmínka, že se nesmělo jednat o exekuce vedené soudním exekutorem. Nevztahovalo se ani na vymáhání určeného příslušenství daně dle zákona upravujícího mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek.¹⁶²

4.6.3 *Mimořádný zánik některých nedoplatků na dani a na příslušenství daně*

V případě tzv. bagatelních částek, jež dosahovaly jednotlivě výše do 30 Kč u nedoplatků na dani z nemovitých věcí nebo jejího příslušenství nebo 200 Kč v ostatních případech, zanikly ke dni nabytí účinnosti zákona č. 182/2023 Sb., jestliže se jednalo o nedoplatky vzniklé do rozhodného dne. Podmínky nebyly splněny v případě, kdy součet těchto nedoplatků evidovaných u jediného správce daně přesahoval výši 1 000 Kč. Rozhodovalo-li zastupitelstvo o místních poplatcích nebo o odvodu za porušení rozpočtové kázně po 30. červnu 2023, zanikly nedoplatky ke dni rozhodnutí zastupitelstva obce, Hlavního města Prahy nebo kraje.¹⁶³

¹⁶² § 9 písm. a) a b) zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů.

¹⁶³ § 11 zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů.

5 Návrh na zastavení exekuce

Návrh na zastavení exekuce v současné právní úpravě představuje prakticky jediný institut procesní obrany povinného a případně i třetích osob, má-li dojít k postihu jejich majetku. Tato možnost je zásadní především ve chvíli, kdy není exekuce přípustná a nelze ji úspěšně provést.¹⁶⁴

Od účinnosti novely č. 286/2009 Sb. je možné, aby o návrhu rozhodl exekutor a exekuci zastavil usnesením sám, jestliže o zastavení není mezi účastníky sporu. Exekučnímu soudu bude i nadále náležet pravomoc rozhodovat o sporných zastavení, o nichž exekutor rozhodovat nebude a takový návrh, včetně jím vedeným exekučním spisem, bude povinen předložit příslušnému exekučnímu soudu.¹⁶⁵ Návrh na zastavení exekuce se podává u soudního exekutora, který příslušnou exekuci vede.¹⁶⁶

K podání návrhu je aktivně legitimován:

- oprávněný;
- povinný;
- manžel povinného;
- plátce mzdy povinného (pokud jde o návrh dle § 290 odst. 1 OSŘ, který se užije přiměřeně pro exekuční řízení);
- třetí osoba, uspěla-li s excindační žalobou.¹⁶⁷

5.1 Lhůty k podání návrhu na zastavení exekuce

Povinnému náleží právo podat návrh na zastavení exekuce buď podle ustanovení § 46 odst. 6 EŘ, nebo je oprávněn postupovat dle § 55 odst. 1 EŘ. Rozhodne-li se povinný pro dobrovolné splnění povinnosti uložené v exekučním titulu, a to ještě před kroky, které by vůči němu učinil soudní exekutor, musí tak učinit ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy. V této lhůtě je povinen dále také uhradit

¹⁶⁴ HLAVSA, Petr, Radovan DÁVID a Michal KOJAN. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí: poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. Praha: Leges, 2013. Glosátor, s. 111.

¹⁶⁵ KASÍKOVÁ, Martina. § 55 [Zastavení exekuce]. In: KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 468.

¹⁶⁶ Dle § 55 odst. 1 věta druhá zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁶⁷ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 509.

náklady exekuce a náklady oprávněného, jež vznikly dosavadním vedením exekuce.¹⁶⁸ Zákon stanovuje, že exekuci je možné provést až poté, co usnesení o zastavení exekuce nabude právní moci ve lhůtě dle § 46 odst. 6 EŘ. V takovém případě se bude jednat o odkladný účinek přiznaný návrhu zákonem, jež je možný dovozovat přímo z dikce zákona (§ 47 odst. 2 písm. b) a § 52 odst. 3 písm. b) EŘ).¹⁶⁹

Uplyne-li povinnému tato lhůta, následovat bude lhůta 15denní, počínající běžet ode dne, kdy se o důvodu zastavení exekuce dozvěděl, a kterou mu přiznává § 55 odst. 1 věta první, přičemž se nejedná o lhůtu prekluzivní, se kterou by byl spojen zánik práva pro učinění tohoto podání. Naopak, její význam má spočívat v tom, aby povinní včas podávali své návrhy na zastavení, tím by mělo být zabráněno, aby docházelo ke zbytečným průtahům v řízení.¹⁷⁰ Jistě je patrná nezbytnost spolupráce mezi exekučním soudem a exekutorem; jestliže by byl úkon učiněn u exekučního soudu, ačkoli o něm nemá pravomoc rozhodnout (v konkrétním stádiu vedené exekuce), postoupí jej bez zbytečných průtahů exekutorovi, lhůta i přes tuto skutečnost zůstane zachována i přesto, že během postoupení uběhne.¹⁷¹ Ačkoli je povinný vázán lhůtou 15 dnů od okamžiku, kdy se o důvodu zastavení dozvěděl, exekuční soud je povinen se z moci úřední (tzv. *ex officio*) zabývat tím, zda podmínky pro zastavení exekuce, které povinný v návrhu uvedl, jsou splněny. Na povinném však zůstává, aby rozhodné skutečnosti doložil.¹⁷²

5.2 Obsah návrhu

Návrh na zastavení exekuce musí obsahovat obecné náležitosti podání upravené v § 42 odst. 4 OSŘ, toto ustanovení se užije přiměřeně i pro exekuční řízení; přičemž se jedná o návrh v již probíhajícím řízení. Z podaného návrhu na zastavení exekuce musí být patrné, kdo jej činí, které věci se týká, čeho a proč se domáhá zastavení (tedy uvedením skutkových tvrzení, které odůvodňují zastavení z některého obecného či zvláštního důvodu, pro než lze exekuci

¹⁶⁸ Dle § 46 odst. 6 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁶⁹ KASÍKOVÁ, Martina. § 55 [Zastavení exekuce]. In: KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád*. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 469.

¹⁷⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4.května 2015, sp. zn. 26 Cdo 4086/2014.

¹⁷¹ Dle § 55b odst. 4 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁷² Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 3. prosince 2013, sp. zn. 14 Co 574/2013.

zastavit).¹⁷³ Obsahovat musí také vyličení skutečností rozhodných pro posouzení, zda byl podán ve lhůtě 15 dní; to neplatí pro lhůtu uvedenou v § 46 odst. 6 EŘ. Exekutor je oprávněn vyzvat navrhovatele k odstranění všech nedostatků a vad, které by jinak měly za následek nesrozumitelnost či neurčitost podaného návrhu. Dále je nezbytné, aby spolu s návrhem byly předloženy veškeré nezbytné dokumenty a listiny potřebné k prokázání tvrzení. Nebude-li návrh obsahovat všechny uvedené náležitosti, exekutor takový návrh odmítne. Stejný postup zvolí i v případě opožděného návrhu. Bude-li proti usnesení o odmítnutí návrhu na zastavení exekuce podáno odvolání, soudní exekutor jej zruší a následně věc postoupí exekučnímu soudu, který bude v řízení pokračovat a sám věc vyřídí.¹⁷⁴

5.3 Postup exekutora

Postup exekutora následující po podání návrhu na zastavení účastníkem je upraven v § 55 odst. 3 EŘ. Exekutor podaný návrh ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení zašle i s výzvou dalším účastníkům, aby vyjádřili svůj souhlas, či nesouhlas se zastavením exekuce a předložili vyjádření a důkazní listiny k prokázání a podpoře svých tvrzení. K výzvě připojí doložku, ve které uvede, že pokud se nevyjádří ve stanovené lhůtě dle § 55 odst. 3 EŘ, bude souhlas se zastavením exekuce presumován. Tato výzva bude obsahovat také poučení o možných účincích. Pokud oprávněný neprojeví explicitní nesouhlas s pozdně podaným návrhem povinného na zastavení exekuce, exekutor bude postupovat v dalším vedení dle § 55 odst. 2 věty druhé EŘ.¹⁷⁵ Budou-li všichni účastníci s návrhem souhlasit, exekutor do 30 dnů od marného uplynutí lhůty k vyjádření nebo od souhlasného vyjádření návrhu vyhoví; nevyhoví-li exekutor návrhu na zastavení, předloží jej spolu se spisem exekučnímu soudu.

O zastavení exekuce má exekutor oprávnění rozhodnout i z moci úřední (bez návrhu, *ex offo*) se souhlasem oprávněného dle úpravy v § 55 odst. 4 EŘ. Úprava nedovozuje a nezakotvuje fikci souhlasu, jak je stanovena v § 55 odst. 3 EŘ, a je nezbytné, aby oprávněný se zastavením výslovně souhlasil. Popsaný závěr

¹⁷³ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 511.

¹⁷⁴ Dle § 55 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁷⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. srpna 2011, sp. zn. 20 Cdo 2675/2011 – tehdejší ustanovení § 55 odst. 2 exekučního řádu; dále srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. ledna 2021, sp. zn. 20 Cdo 3347/202.

lze opodstatnit tím, že mnoho z důvodů pro zastavení exekuce vymezených v § 268 odst. 1 OSŘ je v podstatě spojeno s meritorním rozhodnutím, avšak z nečinnosti účastníka (pokud zákon nestanoví jinak) lze vyvozovat pouze jeho stanovisko k průběhu a postupu řízení, nikoli však k samotné podstatě věci.¹⁷⁶ Lhůta poskytnuta oprávněnému k vyjádření souhlasu není lhůtou prekluzivní. Za podmínky, že oprávněný zašle nesouhlasné vyjádření exekutorovi ještě před rozhodnutím o zastavení exekuce, musí k nesouhlasu exekutor přihlédnout a předat k rozhodnutí exekučnímu soudu.¹⁷⁷

Soudní exekutor je povinen při zastavování exekuce vycházet pouze z důvodu, který byl účastníkem navrhnut či s nímž projevil souhlas oprávněný. Pokud se rozhodne zastavit exekuci z jiného důvodu, jedná v rozporu se zákonem. Pouze exekuční soud může rozhodnout o návrhu i z jiného než účastníkem navrhovaného důvodu, popř. oprávněným odsouhlaseného důvodu.¹⁷⁸

5.4 Návrh na zastavení exekuce podaný manželem povinného

Chce-li se manžel povinného bránit proti vedení exekuce postihující majetek ve společném jmění manželů (dále jen „SJM“), může tak od roku 2015 činit pouze prostřednictvím institutu částečného zastavení exekuce, a to tehdy, stane-li se účastníkem exekučního řízení dle § 36 odst. 2 EŘ. Bránit se může v rozsahu umožňující mu § 262b odst. 1 OSŘ, jenž se užije přiměřeně i pro exekuce vedené soudním exekutorem.

Návrh na částečné zastavení exekuce může manžel povinného podat v rozsahu, v němž je postihován jeho výlučný majetek, nebo v rozsahu, ve kterém je majetek ve SJM postížen ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis (tzv. „nadlimitní postih SJM“). Návrh dle § 262b odst. 1 OSŘ je oprávněn podat pouze manžel povinného a nikoli povinný.¹⁷⁹

Podle současného právního řádu je nutné vždy přistoupit k projednání návrhu manžela povinného dle § 262b odst. 1 OSŘ, a to bez ohledu na to, kdy byla

¹⁷⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. června 2020, sp. zn. 20 Cdo 1185/2020.

¹⁷⁷ KREJSA, Jan. § 55 [Zastavení exekuce]. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex, s. 509.

¹⁷⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. října 2015, sp. zn. 26 Cdo 3705/2015 a dále srov. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. ledna 2016, sp. zn. 20 Cdo 4903/2015.

¹⁷⁹ SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. Praha: C.H. Beck, 2021. Právní instituty, s. 21.

zahájena dosud neskončená exekuce; tedy nezáleží na tom, zda byla exekuce zahájena po účinnosti novely OSŘ č. 139/2015 Sb., nebo ještě před. Rozdílne se posoudí případ, podá-li návrh manžel po účinnosti novely, ve kterém již jednou byl pravomocně zamítnut návrh na vyloučení týchž věcí z exekuce dle § 267 odst. 2 OSŘ ve znění do 30.6.2015 (tzn. do účinnosti novely OSŘ). O takovém návrhu na částečné zastavení exekuce manželem nemůže být znovu rozhodnuto, když je zde překážka *res iudicata*.¹⁸⁰

Otázka majetku ve SJM se posoudí na základě zvláštního právního předpisu, který byl účinný v době, kdy závazek povinného vznikl. Pokud by se i otázka hmotného práva (právní skutečnosti, od nichž se odvíjejí vztahy mezi oprávněným, povinným a manželem povinného) měla taktéž posuzovat dle novější právní úpravy, jednalo by se o nepřipustnou pravou retroaktivitu, neboť by se přikládal právní význam skutečnosti, která by byla podstatná až s přijetím pozdější právní úpravy.¹⁸¹

Postupovat bude exekutor při rozhodování o návrhu manžela dle § 55 odst. 1 věty třetí a následující. K rozhodnutí dojde na základě písemných podkladů prokazujících jeho nárok i bez souhlasu oprávněného ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení. Ustanovení § 55 odst. 3 EŘ se tak nevyužije. Nerozhodne-li se návrhu vyhovět, postoupí jej v uvedené lhůtě k rozhodnutí exekučnímu soudu. Ustanovení nevylučuje možnost exekutora, aby návrhu částečně vyhověl, částečně zamítl a v té části postoupil exekučnímu soudu.¹⁸²

5.5 Nesložení přiměřené zálohy na náklady exekuce

Soudní exekutor může přejít k vydání usnesení o zastavení exekuce i ve chvíli, kdy oprávněný nesloží přiměřenou zálohu na náklady exekuce.¹⁸³ Záloha, kterou je oprávněn požadovat, je stanovena do maximální výše 50 % odměny a paušální částky náhrady hotových výdajů v paušální částce 3 500 Kč dle § 13 odst. 1 exekutorského tarifu.¹⁸⁴

¹⁸⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. ledna 2018, sp. zn. 20 Cdo 5160/2017.

¹⁸¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. srpna 2016, sp. zn. 20 Cdo 3416/201.

¹⁸² SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. Praha: C.H. Beck, 2021. Právní instituty, s. 23.

¹⁸³ § 55 odst. 6 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

¹⁸⁴ § 12 odst. 2 vyhlášky č. 330/2001 Sb., vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.

6 Aktuální problematika související se zastavováním exekucí

6.1 Znovu zastavení exekuce

Z právní úpravy týkající se skončení exekuce vyplývá, že je možné exekuci skončit dvěma způsoby, tj. zastavením dle § 55 EŘ nebo úplným vymožením exekvované pohledávky, příslušenství a nákladů exekuce (§ 46 odst. 8, § 47 odst. 7, § 51 písm. c) EŘ). Poměrně rozsáhlá judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího soudu se v poslední době ustálila tak, že uznávají možnost „obživení“ exekuce, která již skončila vymožením nebo zastavením, tato praxe je stále pouze výjimečná, nikoli však nemožná. Soud musí vždy přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, zejména k míře případného neoprávněného zásahu do majetkových práv povinného následkem realizace nezpůsobilého exekučního titulu, s přihlédnutím k časovému odstupu od vymožení plnění z exekučního titulu do podání návrhu na zastavení exekuce, také k důvodům, proč povinný nepodal návrh na zastavení exekuce do doby vymožení plnění apod.¹⁸⁵ To může spočívat například v situacích, kdy exekuční titul není slučitelný s principy demokratického právního státu nebo pokud později vyplývá, že exekuční titul trpí vážnou vadou, která jej činí neplatným od svého vydání. Takové situace mohou vytvářet právní a ekonomickou nejistotu pro všechny zúčastněné strany, zpochybňující stabilitu exekučního procesu.¹⁸⁶

Zastavení exekuce i poté, co došlo k vymožení plnění z exekučního titulu, je nejčastěji spojováno s obecným důvodem pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 OSŘ. Zajímavou problematikou se v této souvislosti stávají zejména rozhodčí nálezy. U rozhodčích nálezů postačuje i pouhá skutečnost, že plnění uložené rozhodčím nálezem zahrnuje nejen povinnost k zaplacení dluhu na poskytnuté a nevrácené částce, ale také zjevně nepřiměřenou povinnost k uhrazení smluvní pokuty, smluvního úroku a případně také úroku z prodlení, jak byly dohodnuty mezi povinným a oprávněným. Obecné soudy nesmí opomenout, že zásadní vadou exekučního titulu je právě také přiznání úroků z prodlení ve zcela nepřiměřené výši, což již není v souladu s ústavním pořádkem. V takovém případě je nezbytné, aby poskytly ochranu povinnému a jeho majetku tím, že exekuci zastaví dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ ve spojení s § 268 odst. 4 OSŘ k zajištění spravedlivé rovnováhy mezi povinným a oprávněným. Je-li přezkumem zjištěn

¹⁸⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. listopadu 2020, sp. zn. 20 Cdo 2839/2020.

¹⁸⁶ SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. s. 100-101.

zcela zjevný rozpor exekvovaného exekučního titulu se zásadami demokratického právního řádu, je na místě zastavit exekuci i poté, co k vymožení plnění již došlo.¹⁸⁷

Pokud je exekuce vedena na základě rozhodčího nálezu, jenž vydal rozhodce, který neměl pravomoc rozhodnout spor z důvodu neplatnosti sjednané rozhodčí doložky, je to také jedním z důvodů pro zastavení exekuce i po jejím provedení poté, co byla exekuce již skončena. Neplatnost rozhodčí doložky může spočívat v její neurčitosti. Do doby, než je exekuce ukončena jiným způsobem než prostřednictvím vymožení, stále trvá procesní důvod, pro který náleží vymožené plnění oprávněnému nebo exekutorovi.¹⁸⁸ Neplatná rozhodčí doložka může být i taková, která neobsahuje přímé určení rozhodce *ad hoc* a pouze odkazuje na „rozhodčí řád“ vydaný právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona. I v takovém případě se jedná o nezpůsobilý exekuční titul. Byla-li exekuce i tak nařízena, je třeba ji zastavit pro nepřipustnost dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ, a to v každém stádiu exekuce.¹⁸⁹

K novému zastavení na základě návrhu dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ již dříve zastavené exekuce může dojít i v případě notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, jenž se stal exekučním titulem, a to z toho důvodu, že oprávněný nemá dle hmotného práva na vymáhané (popř. již vymožené) plnění nárok. Soud by neměl v jednotlivých případech opomenout potřebu ochrany povinného, jestliže dodatečně vyjde najevo, že exekuce byla od samého počátku vedena a provedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu. Takový postup musí být až jako poslední krajní možnost, jde o prostředek „*ultima ratio*“.¹⁹⁰

6.2 Milostivé léto IV

V současné době je v jednání návrh zákona, jímž by se vláda měla zabývat právě během začátku roku 2024. Dojde-li k jeho schválení, od 1. července do 30. listopadu bude umožněno fyzickým osobám, OSVČ či osobám bez zdanitelných příjmů využít milostivého léta IV. Dle návrhu budou předmětem úpravy dluhy na zdravotním pojištění a příslušenství v podobě penále, úroků a exekuční náklady vzniklé u zdravotních pojišťoven České republiky.

¹⁸⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. listopadu 2020, sp. zn. 20 Cdo 2839/2020.

¹⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. října 2019, sp. zn. 20 Cdo 3159/2019.

¹⁸⁹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 16. října 2021, sp. zn. II ÚS 1589/21–1.

¹⁹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. července 2019, sp. zn. 20 Cdo 2039/2019.

Stejně, jako u milostivého léta III, se podmínky nebudou vztahovat na exekuce vedené soudním exekutorem. Tudíž exekuce bude muset být vedena dle DŘ a být nařízena nejpozději do 31. prosince 2023. Jednotlivé dlužné peněžní částky budou moci být rozděleny do jednotlivých splátek. Návrh na odpouštění penále či exekučních nákladů bude muset být podán písemně k příslušné zdravotní pojišťovně.

Prozatím se jedná pouze o návrh zákona, ale lze se domnívat, že v nejbližší době bude přijat.

Závěr

Diplomová práce poskytuje ucelený pohled na problematiku zastavování exekucí. Vedle již ustálených obecných důvodů se práce z velké části zabývá i novými právními instituty vytvořenými zákonodárci. Ačkoli obecné důvody obsažené v § 268 odst. 1 OSŘ neprochází častými novelizacemi, jsou s nimi spojeny otázky dosud zcela nevyjasněné. Mezi takové otázky patří například znovu zastavení již jednou zastavené exekuce. V této oblasti ovšem postupně dochází k ustálení judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu. Ty se shodují, že pokud se jedná o výjimečné a závažné důvody, je možné znovu zastavit exekuci, která již jednou zastavena byla. Tímto závěrem přispívají k právní jistotě povinného i oprávněného.

V posledních letech, zejm. od roku 2021, kdy byla přijata právní úprava bezvýsledných a bagatelních exekucí a série milostivých let, bylo přijato poměrně velké množství právních úprav zabývajících se zastavováním exekucí (tj. zvláštní důvody), které si kladly za cíl snížit počet exekucí a zároveň tím zvýšit životní úroveň povinných. Dle mého názoru, je nepochybné, že se jedná o dobrý úmysl zákonodárců. Děje se tak ovšem zcela jistě i na úkor oprávněných, a to nejen veřejnoprávních oprávněných v rámci milostivých let, ale také soukromoprávních oprávněných v souvislosti se zastavováním bezvýsledných a bagatelních exekucí. Stanovená výše paušálních náhrad exekutorů za vedení a zastavení exekuce by se jistě dala taktéž považovat za diskutabilní.

Velká část povinných se v exekuci ocitla kvůli úvěrům poskytnutými nebankovními institucemi, které mnohdy neprovádějí dostatečné finanční posouzení situace žadatelů a nezkontrolují, zda jsou skutečně schopni úvěr splácet. Vedle toho si častokrát ve smluvních podmínkách nastavují nepřiměřené úroky z prodlení, které až odporují dobrým mravům. Dle mého názoru se jedná jeden z důvodů, kdy se povinní díky těmto podmínkám dostávají do dluhových pastí. Na jeden nesplacený úvěr si půjčí další finanční prostředky, novou půjčku však nejsou znovu schopni splácet.

Ačkoli si myslím, že právní úprava nepochybně reaguje na společenskou potřebu a dochází k postupnému snižování počtu exekucí, je toto téma citlivé a neustále diskutované, a to jak mezi laickou veřejností, tak i na úrovni politické. Politici, a především zákonodárci se snaží nalézt řešení, jež by mohla zlepšit situaci

pro lidi uvězněné v exekucích a zabránit dalšímu růstu zadlužení v zemi. Domnívám se, že by ale stálo za zvážení, zda by nebylo vhodné zaměřit se nejen na následky exekucí, ale zejména na jejich primární příčiny, které mohou stát za tímto problémem. Je důležité zvážit opatření, jež by mohla zabránit nadměrnému zadlužování a více chránit spotřebitele před nekalými praktikami nebankovních institucí.

Otázka přímo souvisí s úrovní finanční gramotnosti naší populace. Na základě mnoha definic finanční gramotnosti lze říci, že se jedná o tvorbu předpokladů pro zodpovědné a bezpečné nakládání s finančními prostředky v rovině osobních financí i na úrovni např. hospodaření domácnosti, případně taktéž v podnikání. Pojem finanční gramotnosti se získal značnou pozornost odborníků a veřejnosti v průběhu posledních let. Může to být dáno narůstajícím vědomím o důležitosti finančního vzdělání, ale i rostoucí potřebou zvládnání finančních otázek v každodenním životě v návaznosti nejen na rostoucí náklady na živobytí. Dlouhodobým problémem české společnosti je trvale vysoký počet lidí neschopných vyhnout se zadlužování a exekucím.

Jako účinný krok v prevenci před zadlužováním a následnou exekucí vnímám oblast finanční gramotnosti v rámcovém vzdělávacím programu základního a středního školství v České republice. A to i přes skutečnost, že doposud není samostatným vyučovacím předmětem, ale figuruje jako dílčí téma jiných, např. matematiky, základů společenských věd, výchovy k občanství, ekonomiky, účetnictví.

Současná právní úprava exekucí klade důraz zejména na ochranu zájmů povinných. Je nezbytné nalézt rovnováhu mezi účinností exekučního řízení a zachováním základní životní úrovně a důstojnosti nejen povinného, ale také jeho rodiny, která může být exekucí zasažena stejně jako povinný. Cílem exekuce je dosažení uspokojení oprávněného v přiměřené době, ale nikoli na úkor základních potřeb a práv povinného a jeho rodiny. Exekuce by měla být až jako poslední prostředek pro vymožení práva oprávněného a měla by být prováděna s ohledem na individuální situaci povinného. Je třeba dbát na to, aby nebyla zneužívána a aby se předešlo případům nadměrného zatěžování povinných. Navíc by mělo být vynakládáno větší úsilí a prostředky na prevenci zadlužování a řešení dluhových problémů ještě před dosažením fáze exekuce.

Použité zdroje

Odborná literatura

HLAVSA, Petr, Radovan DÁVID a Michal KOJAN. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí: poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. Praha: Leges, 2013. Glosátor. ISBN 978-80-87576-54-0.

KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-443-9.

MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního: Exekuční právo*. Praha: C.H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-190-3.

RAŠOVSKÁ, Ilona. *Jak být úspěšný v exekuci, aneb, Základní cesta exekutora: praktická příručka pro exekutory*. Praha: Orac, 2002. Knihovnička Orac. ISBN 80-86199-51-7.

SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení: civilní proces z pohledu účastníka*. Praha: C.H. Beck, 2020. Praktická knihovna. ISBN 978-80-7400-802-3.

SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. Praha: C.H. Beck, 2021. Právní instituty. ISBN 978-80-7400-847-4.

SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. Právní instituty. ISBN 978-80-7400-894-8.

ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C.H. Beck, 2015. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-600-5.

ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8.

TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-7179-489-9.

WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student. ISBN 978-80-7502-602-6.

WOLFOVÁ, Jitka a ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-427-0.

WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie. ISBN 978-80-7676-114-8.

ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právní učebnice. ISBN 978-80-7380-714-6.

Komentáře

KASÍKOVÁ, Martina; JIRMANOVÁ Miroslava; HUBÁČEK Jaroslav; PLÁŠIL Vladimír, ŠIMKA Karel et al. *Exekuční řád*. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9.

LAVICKÝ, Petr; ŠTEVČEK, Marek; ADAMOVÁ, Hana; DÁVID, Radovan; DOBROVOLNÁ, Eva et al. *Občanský soudní řád (§ 251 až 376). Exekuční řád. Exekuční právo. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, ISBN 978-80-7478-988-5.

MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEK, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. ISBN 978-80-7676-575-7.

SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří; BÍLÝ, Martin et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-828-3.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších zákonů.

Zákon č. 292/2013 S., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších zákonů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 358/1992 Sb., zákon České národní rady o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

Zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů

Zákonem č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů

Zákon č. 286/2021 Sb., Zákon, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Zákon č. 255/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů

Vyhláška č. 330/2001 Sb., vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem

Vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 805/2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky

Zákon č. 233/1995 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov

Zákon č. 233/2019 Z.z., zákon o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Důvodové zprávy

Důvodová zpráva k zákonu č. 214/2022 Sb., zákon o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících důvodů, sněmovní tisk č. 217/0, *Obecná část: K odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy*. Online. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=212151>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 255/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 457/0, *Zvláštní část: k čl. 2*. Online. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=216150>.

Internetové zdroje

GLOGR, Michael. Poznámky k zastavování exekucí pro bagatelní pohledávky – část I. *Právní prostor*. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/poznamky-k-zastavovani-exekuci-pro-bagatelni-pohledavky-cast-i>.

KASÍKOVÁ, Martina. Milostivé léto – zastavení exekuce a prominutí zbytku pohledávek veřejnoprávních věřitelů po zaplacení jistiny. Online. *Výběr literatury*. 2021, č. 2/2021. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgfpxm6lcmvzf6m27nruxi&groupIndex=1&rowIndex=0#>.

Oddělení komunikace ČSSZ. Poslední měsíc, kdy můžete využít jedinečnou akci Milostivé léto u ČSSZ. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/-/posledni-mesic-kdy-muzete-vyuzit-jedinecnou-akci-milostive-letu-u-cssz>.

Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k neoprávněně požadované či neoprávněně vyplacené náhradě nákladů soudního exekutora při zastavování bagatelních exekucí dle zákona č. 286/2021 Sb. Online. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/metodicka-cinnost/>

Statistiky. *Statistiky Exekutorská komora České republiky*. Online. Dostupné z: <https://statistiky.ekcr.info/statistiky>.

Judikatura

Nález Ústavního soudu ze dne 29. září 2021, sp. zn. III. ÚS 1536/21 – 1
Nález Ústavního soudu ze dne 17. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 3216/14 – 1
Nález Ústavního soudu ze dne 19. února 2019, sp. zn. III. ÚS 1367/16 - 1
Nález Ústavního soudu ze dne 1. dubna 2019, sp. zn. II. ÚS 3194/18 - 1
Nález Ústavního soudu ze dne 16. listopadu 2021, sp. zn. II. ÚS 1589/21 - 1
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. srpna 2016, sp. zn. 20 Cdo 1914/2016
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. ledna 2021, sp. z. 20 Cdo 3347/2020
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. srpna 2016, sp. zn. 20 Cdo 3416/2016
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. ledna 2016, sp. zn. 20 Cdo 4903/2015
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. října 2015, sp. zn. 26 Cdo 3705/2015
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. května 2015, sp. zn. 26 Cdo 4086/2014
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. srpna 2011, sp. zn. 20 Cdo 2675/2011
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. června 2020, sp. zn. 20 Cdo 1185/2020
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2012, sp. zn. 20 Cdo 3011/2011
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. března 2012, sp. zn. 20 Cdo 3442/2011
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2006, sp. zn. 20 Cdo 1062/2005
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. ledna 2018, sp. zn. 20 Cdo 5160/2017
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. ledna 2011, sp. zn. 20 Cdo 4376/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2010, sp. zn. 20 Cdo 3016/2008
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. října 2010, sp. zn. 20 Cdo 4958/2008
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. března 2019, sp. zn. 20 Cdo 798/2019
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. ledna 2023, sp. zn. 20 Cdo 3478/2022
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. května 2018, sp. zn. 20 Cdo 338/2018

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. června 2014, sp. zn. 21 Cdo 3316/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. března 2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. prosince 2004, sp. zn. 20 Cdo 1570/2004

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. března 2012, sp. zn. 20 Cdo 2432/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. června 2001, sp. zn. 21 Cdo 1508/2000

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2004, sp. zn. 20 Cdo 1329/2003

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. listopadu 2020, sp. zn. 20 Cdo 2839/2020

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. července 2019, sp. zn. 20 Cdo 2039/2019

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. října 2019, sp. zn. 20 Cdo 3159/2019

Usnesení krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. prosince 2021, sp. zn. 23 Co 326/2021-40

Usnesení krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. dubna 2022, sp. zn. 20 Co 84/2022

Usnesení krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice ze dne 28. dubna 2022, sp. zn. 23 Co 99/2022

Usnesení krajského soudu v Ostravě ze dne 12. října 2022, sp. zn. 66 Co 817/2022-65

Usnesení krajského soudu v Praze ze dne 11. ledna 2022, sp. zn. 17 Co 285/2021

Rozsudek krajského soudu v Praze ze dne 31. října 2023, sp. zn. 17 Co 203/2023

Usnesení krajského soudu v Plzni ze dne 18. března 2011, sp. zn. 61 Co 81/2011

Usnesení krajského soudu v Plzni ze dne 3. prosince 2013, sp. zn. 14 Co 574/2013

Usnesení krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. února 2006, sp. zn. 19 Co 144/2006

Přehled online informačních zdrojů zákonů a judikatury

<https://www.beck-online.cz/#>

<https://www.aspi.cz/menu/search>

<https://www.slov-lex.sk/domov>

Resumé

The topic of the thesis is “The termination of a distraint“ and focuses on general reasons for termination and some specific reasons for termination of exekuciton.

The thesis is devided into a total of six chapters. It systematically progresses from the general to the specific. The first chapter focuses on explainin key terms. This is necessary for understanding the issue, as these terms are integral throughout the thesis. The second chapter devels more deeply into individual general reasons for terminating execution. The third chapter focuses on two new specific reasons for terminating execution. In addition to these, there are numerous other specific reasons in the Czech legal systém. The fourth chapter devotes a whole section to a specific reason for terminating execution, which is undergoing development. Although these are one-time actions, they have been occurring in various forms since 2021. The fifth chapter provides a closer description of the proposal for terminating execution itself, as a means of defens fot the oligor against exekuciton. And the final sixth chapter focuses on current issue of terminating executions.

The processed thesis provides a comprehensive overview of the issue of terminatind executions. It can be said that the legal framework in the Czech Republic provides a wide range of opportunities for obligators to defend themselves against executions, often at the expense of the entitled parties.